

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni števila in priložnosti.
Izšla vsaki: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin,
za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upraviteljstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 80.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . K 120—
polletno 60—
3 mesečno 30—
1 „ 10—
V inostranstvu:
celoletno K 140—
polletno 70—
3 mesečno 35—
1 „ 12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Vse prejemne le podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Izjava.

„Jugoslavija“ je dne 22. januarja 1920 nečuvno napadla našega
župana gosp. dr. Ivana Tavčarja. Zoper take napade na osebo našega
župana moramo z vso odločnostjo protestirati. Sicer je vsak, ki javno
deluje, podvržen javni kritiki, a ta se mora gibanj v mejah dostojnosti. To,
kar pa je „Jugoslavija“ nanizala v svojem listku, ni kritika, temveč ostuden
pamflet. Takšnega napada naš župan, ki deluje vse svoje življenje z
vzgladno nesebičnostjo za blagor celokupnosti, ki si je pridobil neveljnih
zaslug na polju naše književnosti in ki je zlasti med vojno storil za mestno
prebivalstvo toliko, kakor nihče drugi, ni zaslužil. Ako abstrahiramo od
vsega drugega njegovega delovanja in upoštevamo samo njegovo poštovno
valno skrb za aprovizacijo Ljubljane med vojno, se nam vsiljuje vprašanje:
Kam bi prišla v tej dobi Ljubljana in kaj bi bilo z našo prehrano, da nismo
imeli v teh težkih časih tako skrbnega župana?

Obsojamo one pobalske napade, obžalujemo, da se je našel slo-
venski list, ki jim je dal mesta in izražamo gospodu županu svojo zahvalo
za njegovo občnemu blagru posvečeno delovanje ter neomejeno vdanost
in zaupanje.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1920.

Klub občinskih svetnikov

„Jugoslovenske demokratske stranke“.

Dr. Vekoslav Kukovec:

Delo in organizacija demokratske stranke.

(Poročilo s strankinih zborov na
Vrnskem in v Mozirju 29. in 30. jan.)

Kakor je videti, v naših večjih me-
stih odločuje se zmiraj gmožna beda in
zavist na eni strani, na drugi strani pa
lov za bogastvom tudi politično orien-
tacija. Zato hočem tu na delu, kjer je
bil pogled na javne razmere zmiraj
mnogo bolj jasen in nepopačen, govo-
riti o delu in organizaciji stranke, ka-
tere mandat nosim.

1. Občinske volitve.

Zakaj je demokratska stranka ho-
tela imeti občinske volitve? Gotovo je
zato, da demokratska vlada izvojuje
stranki premoč v Sloveniji, dokler je
še čas, pravijo naši nasprotniki. Jasno
je, da je na tem le toliko resnice, da
hočejo demokraci tudi v občinskem go-
sposdarstvu zasledovati cilje jugoslo-
venske demokracije. Ni dvoma, da ho-
čejo demokraci zato vplivati z vsemi
tudi drugim strankam razpoložljivimi
in dopustnimi sredstvi na izid teh vo-
litve. Ne razumem, zakaj se nekateri
nasprotniki listi na tem izpodbijajo in
nam očita, da za volitve agitiramo
širok Slovenije že prej, nego je vlada
razglasila volilni red. Mi pripravljamo
ljudstvo na občinske volitve po takim
volilnem redu, ki odgovarja postopa-
nju pri volitvah v sosednjih modernih
državah n. pr. na Češkem, ker misli-
mo, da tudi pri nas ne more obveljati
bistveno kaj drugega. Znano nam je,
kaj misli prilično tudi naš sicer odgo-

deni državni zbor in vlada o volilni
pravi, kar pa ve lahko tudi vsaka
druga politična stranka. Zato smo si
precej na lasnem. Nikakor pa ni naš
absolutni interes, da se občinske vo-
litve povsod izvršijo izrecno v obliki
borbe demokratske stranke proti dru-
gim strankam. Delujemo, kakor vidim,
z velikim uspehom na to, da dobe na-
sproti nazadnjaštvu moč v občinah v
roke novi močje in če hočete tudi že-
ne, ki odobravajo bistvena načela naše
stranke, ki žele napredek naroda kot
enote brez ozira na plemena in vere in
ki hočejo hoditi po poti, katere nam
predpisuje zdrava demokracija. Ven-
dar nam je pa celo dobro došlo, da se
uveljavljajo na zakonitih tleh občinskih
zastopov tudi mišljenja skupin, ki niso
organizirane v demokratski stranki.
Zato sodelujemo z vsemi čim bolj, ki v
naših občinah v podobnem smislu žele
poživiti smisel za skupno delo, zlasti
gospodarsko, kulturno in socialno de-
lo. Reči pa moram naravnost, da nam
je ljubše, ako v kaki občini dobi del
moči ali celo večino v svoje roke sku-
pina, ki je nam nasprotna, nego da
ostanejo občine zanemarene in brez
voljenega zastopstva v položaju, v
katerega jih je vvela vojna. Ureditve
občin nam je prvi korak za organizaci-
jo javnega gospodarstva v širšem
okrožju, kamor bodo poslate občine
svoje deležate. Naš vzor niso deželni
nokrajski zbori, ker nas je skrb, da
bi že ta sam pojem pospeševal razcep-

ljenje edinstvenega našega naroda Sr-
bov, Hrvatov in Slovencev. Hočemo pa
ustvariti na podlagi občin višje samo-
upravne enote kar najprej, izločiti iz
njih stvari, ki jih obremenjujejo brez
potrebe in jim odkazati gospodarski in
socialni delokrog. Zato kar najprej iz-
volitev občinskih odborov in županov,
mož demokratov bodisi iz naše orga-
nizacije ali iz sorodnih skupin!

2. Organizacija enotne demokratske
stranke za celo kraljestvo.

Kje je dr. Korošec? Vemo prav
dobro, da ne spi, ampak da neutrudi-
ljivo deluje nevidno in neopaženo zo-
ner demokratsko stranko z organizaci-
jo in spletkami v Sloveniji in še
bolj izven Slovenije, v Bosni, na Hr-
vaškem, v Varaždinu, v Karlovcu,
vseposvodo. Njegovi uspehi do sedaj
nikjer niso preveliki. Tudi socialis-
tični voditelji so šli limat slogo med
svojimi levicari in desničarji pred
nekaj tedni v Beograd, potem jo je
limat minister Kristan v Ljubljani, ne
vemo s koliko srečo. In mi demo-
krati! Pred 14 dnevi se je storil v

Beogradu važen korak, ki se je neko-
liko premalo opazil v naši javnosti.
Sprejel se je program enotne demo-
kratske stranke in storil sklep, vzeti
organizacijo v celom kraljevstvu res-
no v roke, kar velja seveda nujno
tudi za Slovenijo. Kongres, ki se skli-
če za formalno ustanovitev te enotne
stranke, je neposredno pred duri.
Upam, da Slovenija ne bo
derazočarala. Slovenski demo-
krati so mnogo storili in mnogo sto-
re za uresničenje stoletne naše sanje,
da dobimo močno svojo domovino.
Nimamo je še dotove in zagisurane
in utrjene še ni.

Slep mora biti, kdor bi jo zaupal
slučaju ali pa našim strankam in
strančicam, ki pospešujejo razpad in
razkol in imajo sumljivo preteklost
in sedajnosti. V močni enotni demo-
kratski stranki celega kraljestva vi-
dim jaz danes, kakor pred letom dni
njeni predpogoj boljše bodočnosti
nas vseh. Za ta cilj treba zastaviti
vse sile.

Konec.

Naravnost gniljiv je pogled na
mnogo, ki so dobrega srca in imajo le-
pe namene ter se trudijo, da bi spravi-
li življenje v nekdanje struge in mu
dali stari ritim. Njih prizadevanje je
vredno vse pohvale — a je brez-
uspešno.

Če se podre stavba, ne more viseti
streha v zraku, ampak se neizogibno
zruši, in če ni idej, na katerih je slone-
lo življenje, se mora razkrojiti to ži-
vljenje. In razkrojilo se je že.

Utegnilo bi se mi odgovoriti, da je
zgodovina polna takih prelomov, kot je
sedanji po svetovni vojni in da se bo
novi val tem močnejše pognal kvi-
šku. Tu bi odvrnil, da je težko najti
tak upadek, kot je sedanj, in da je
tukaj vsako ubadanje zaman.

Vse znane kulture in civilizacije so
imele za bazo religijo, umetnost, zna-
nost in osebnost. Tako tudi naša. Da-
nes na so te baze v Evropi strohnele.

Religije ni več, pač na nebroj kon-
fesij s ceremonijami, ki ne govore k
srcu, ampak se ponujajo državi, da bi
jih vzela v zaščito, ker jih nosameznik
odklanja. S tem se je posušil glavni
vrelc, iz katerega so se cenile umet-
nosti in znanosti. Vloge velikih aden-
tov z Vzhoda so prevzeli Renani,
Strauss, Haekli in Harnacki. In pra-
tajnost je postala formula 2 in 1 je 3.

Z umetnostjo ni nič boljše. Ne re-

čem, da ne bi bil še tu in tam kak
umetnik, ali vendar čuti, da to ni doba
zanj, da je njegova beseda zaostalega
ptiča bolesto živkanje v temni noči.
Na mestu Goetheja, Heineja in Hoff-
manna imamo Lissauerja, Meyrinka in
Ewersa, mesto „Fausta“ „Alrauno“
itd. Priznam, duhovito so pisane, te
stvari, tudi naklada je lepa, a zgnila
je linija, tista priprosta in jasna, ki je
lahko nastala samo počasi in v miru,
ko ni izračunal posameznik že jutraj,
koliko časa sme porabiti za pot od
travnja do kavarne. Kajti umetnost
se ne da spraviti v sklad z ekspresni-
mi vlaki in je nerazumljiva v njih. S
tem pa ne pravim, da se ne bo več de-
lala literatura, ki je bo šlo dvanaest ko-
sov na tucat in bo namenjena potujoče-
mu občinstvu — še več se je bo produ-
ciralo nego do sedaj, kar je najboljši
dokaz, da ni več prostora za umetnost.
Pa tudi če se rodi še kdo, ki bi nam
rad kaj povedal, kar ne bi bilo v zvezi
s prometom, delavsko zakonodajo in
društvi hišnih posestnikov, ne bo našel
potrebne predmeta. Winkelmann je
rekel, da bo nehal biti Rim Rim tisti
trenutek, ko dobi drž. policijo. In zgo-
dilo se je oboje. Ren, ki je dal nemški
literaturi nebroj pesmi — in ne najsil-
ših — je postal baže vsled ladijsko
umazan in kalen in na kraju, kjer se je
skrivala Loreley, so postavili tvornico

za cement. Tako zgublja umetnost pod
za pedjo na svoji zemlji in se umika
koristnosti. Ni mogoče daleč čas, ko
dobimo fabriko, ki bo izdelovala 100
Apolonov na uro.

Enako je z znanostjo, mislim filo-
zofijo, kajti druga je koristna, in je je
vsak dan več. Filozofija pa je umrla že
zdavnaj, tisti trenutek namreč, ko so
določili, da bodi filozofija nekaka kro-
na vseh pozitivnih znanosti. S tem so
se odprla vrata na široko vsem nepo-
klicanim, konec je bilo raznim Pasca-
lom in Swedenborgom, zato pa so za-
čeli rasti sistemi kot gobe po dežju.
Kritike in komentariji so se delali po
vatlih, ustanavljale stolice za filozofijo
kot gospodinjske šole in imenovani za
tajne svetnike in člani akademij je de-
ževalo. In tako je prav: kajti na ta na-
čin se je mnogo pripomoglo k splošno
zaželeni nivelaciji.

Glavni vzrok vsemu temu pa je
odprava osebnosti. Danes ni več oseb-
nosti, danes je samo še množica, in
kdor ne verjame, naj gre vprašat
Gumplovica in Ratzenhofferja. Car-
lyle je pisal še pred kakimi sto leti o
junakih in o čaščenju junakov. Napo-
leon je bil inkarnacija francoskega na-
roda, v italijanskih vojnah je bilo na
vsakem jeziku ime Radetzkega; Mol-
ke pa več ni znal dobro jeziti, pač pa
se je bolj razumel na cirkli in števil-
ke, v svetovni vojni pa smo slišali samo
še besedi tank in top. Vse obvlada
stroj, vse služi stroju; stroj pa nima
smisla za osebnost ampak za množico.
Vsi možgani bodo postali enaki, vse
življenjske potrebe in navade enake,
proizvajalo se bo samo ene vrste su-
knin in takrat bo — kaj? Skoro strah me
je. Zdi se mi namreč, da se bližamo
zonen primitivni stopnji krdeja, kjer so
bili vsi enaki in niso rabili niti produ-
cirati nobene kulture in je vladal ma-
triarhat. Tudi za to zadnjo možnost
govore mnoga sumljiva znamenja. Go-
tovo pa je, da bo svet higijski sedaj
mnogo na boljšem, mogoče tako, da še
umreti ne bo mogel, komur bi se slu-
žajno zahtelo po smrti v tej neskonč-
ni, sivi enoličnosti. Ne pravim, da bi
bila kultura potrebna — nekdo jo je
imenoval morbus ionicus — toda pri-
znajmo si to odkrito in ne izrajmo se
slepih miši z anahronizmi, kar nam je
samo v škodo in nezadovoljnost. Reci-
mo bobu bob in popu pop — pa bo za-
vladalo zopet veselje v Jeruzalemu.
To pa je glavna stvar.

Joso Jurkovič.

Pristojite k „Slovenski Matici“.

Clanarina 8 K, ustanovna 200 K

LISTEK.

Etična vzgoja.

Vsi moramo vedeti, da nam je de-
lati za bogastvo skupne hiše, potem
bomo smeli sesti k skupni mizi in za-
jemati iz iste skleda.

Vsako kolese v državnem stroju
ima svoj pomen; vsak zob na tem ko-
lescu je potreben. Kdor vodi stroj, vé,
da potrebuje vsaka os kolesčeva, vsak
njegov zob svoje mazilo, da se pre-
časno ne obrabi in da stroj teče nemo-
teno dalje.

Tako je treba v državi misliti na
vse sile, ki tvorijo naš državni stroj,
ustroj, ki še ni, pa mora biti velik.

Doma naj se vzgoji po operacijah,
ki so bile in še bodo potrebne, nov rod
z dobro hrano. In to hrano more dati
narodu le šola, a prava šola, ki jo pre-
veva pristen idealizem.

Idealizem je pa v narodu brez ma-
terijalne podlage nemogoče. Zato ni po-
zabiti, da skrbimo najprej za material-
no kulturo, ki pa mora biti tako osno-
vana, da je stremenje sredstvo po sre-
či, ki jo more dati samo idealizem. Za-
to si morajo stati vsa sredstva, ki slu-
žijo materialni kulturi, v ravnovesju s
sredstvi, ki služijo idealizmu že kol v
začetku vzgoje. Če se materialna mi-
sel razpase v mladi duši, umori ideali-

zem tudi za bodočnost. Umetniške
vzgoje je treba v šoli na vseh stopnjah.
Gojiti je treba estetiški čut pri vsaki
prilici, v vsakem predmetu osnovne
šole. Vsak predmet ima kot sredstvo v
ta namen svoj delež.

Kakó umetniško vzgojo podpira ri-
sanje, modeliranje, o tem se je govo-
rilo na drugem mestu, o drugi prilici.
Kako jo podpira telovadba, literatura,
glasba in končno vsak drug predmet,
o tem razmotrivati bi bila nadaljna
hvalažna naloga.

Nekateri pričakujejo mnogo od
estetike in njevega pouka v šoli. Kaj je
estetika? Pravi, da veda o lepoti,
zlasti o umetnosti. (S tem nikakor ni
določen pojem estetiki. Marsikdo go-
vori o njej, pa nima pojma o njej).

Torej veda? Veda, stroga veda ne
spada niti v spodnje letnike srednje
šole, kaj šele v ljudsko in z njo sorod-
ne šole. Stroga veda spada na uni-
verzno!

Veda o lepoti! Kaj je lepo? Ta po-
jem se še ni dal določiti. Od Platona in
Aristotela do danes se prosvetlene gla-
ve belijo s tem pojmom. Ni čuda! Sai
tudi pojem »časti« ni določen. To so
pojmi, ki so odvisni od običajev, časa,
občaja in okusa. In o okusu, kakor vo-
mo, se da ali ne da pričeti. Zato
se je pa tudi izjalovila umetniška vzgo-
ja tam, kjer se je postavila na znanst-
veno stališče, na stališče estetike,
umetniške zgodovine in umetniške filo-
zofije. Umetnost mora v narodu, mora

postati obče blago. Zato ne spada ne
ena teh ved v strogi obliki v šole, ki
so namenjene širšemu narodu.

Postaviti se moramo na strogo em-
pirično stališče. Naš narod se mora iz-
obraziti le samo po zgledu in večji ter
navadi, da bo čutil, kaj je lepo.

Abstrakcijski estetični zakonov mu
ni treba, pač pa zdrav čut za estetične
vrednote in spoštovanje do umetniških
izdelkov. Vsega tega se more le »pri-
vaditi«, ne naučiti.

Ker je vaia tu glavni element v
umetniški vzgoji, zato se mora s to va-
jo kmalu začeti mora se z njo nade-
ljevati dosledno, da postane res last
našega bitja in torej, kakor pravimo,
preide v meso in kri. Zato je treba
estetični vaj od prvega dne, ko učence
stopi v šolo do tiste dobe, ko se ne-
posveti strokovnemu študiju ali si izvoli
poseben poklic, kamor ga je srce po-
tegnilo. Vanj mora stopiti z zakladom
estetične izobrazbe, ki je je treba v
vsakem stani, v vsakem poklicu. Gojiti
moramo do tiste dobe tudi vse tiste
stroke v pouku, ki dajejo estetični
vzgoji največ prilike, torej za vpodab-
ljajočo umetnost, risanje in modelira-
nje (in kar je po učnem načrtu in zdra-
vi metodi s tema predmetoma v zvezi)
— za govornišvo jezik (deklamova-
nje), za pesništvo obravnava pesmi, za
glasbo petje, dalje gimnastiko (telovad-
bo). V vsakem teh predmetov pa ne
nastopi teorija, ampak zgolj le praktič-
na vaja.

Zato se učimo estetike po motre-
nju izbranih umetnin bodisi katere
umetnosti koli. Otroka peljemo v cer-
kev pred podobo, kip ali ornament, na
trg pred monumentalno stavbo, pred
smonenik, na prostor, kjer je učinkoviti
ekstencij umetnine odkazan prostor, ki
ga mora izpolnjevati po svojem pome-
nu in svoji obliki.

Estetika, pa se tudi goji, če zahte-
vamo povsod, kjer je mogoče, snago,
če čujemo red v hiši in šoli; zmisel za
simetrijo in ritem v razporejanju, shra-
njevanju, nastavljanju katerihkoli reči,
— ako gojimo čut za barvo pri opazo-
vanju narave, ako opozarjamo na lepe
oblike v naravi, v umetni obrti, v pro-
daljni, doma, v mestu, na kmetih, na
polju, v gozdu, ako se ne uklanjamo
vsakdanji modi, ampak motrimo vse
naše izdelke z vidika porabnosti, lič-
nosti, vestnosti naprave (dela) in prist-
nosti snovi.

Istotako se krije tu estetika z do-
stojnostjo in resnico. Gojimo za to le-
poto ustnega in pismenega izražanja,
dostojnost in lepoto v kretnji doma, v
šoli, na ulici v družbi, ne samo na
plesu, dostojnost in snaznost v obleki,
— red na domu in v javnem življenju,
vzgojo javnih naprav za uživanje
udobnosti in spodbuje krasočutja.

Neestetična, seveda obenem nedo-
stojna, je torej nesnaga v katerikoli
obliki in na katerem mestu koli, če-
kanje na stene in na druga mesta,
hvarjenje naravnih lepot in umetnih na-

sadov ali drugih naprav, odurni izraz
v ustih ali na papirju, zlasti kletev in
banalna ali vsakdanja fraza, — tuja
stanu ali praktični uporabi neprimerna
obleka in oprava v hiši in v javnosti,
nespoštovanje starosti in še mnogo
drugega, kar ne ugaja niti estetiki, niti
mrvnosti.

Da je pot skozi šolo prava do-
umevanja umetnin in k umetniški vzgo-
ji naroda, o tem ni dvoma. Pa šola ne
more storiti vsega. Če se njeno delo
ne podpira izven šole, ostanejo vse ta-
ke težnje brez uspeha. Če se danes
očita šoli, da v vzgoji ni zapustila tistih
sledov kakor bi morala in da so njeni
uspehi glede vzgoje in znanja premali,
je to očitno, ki ne ustreza objektivni
sodbi. Da se pojavlja surovost pri mla-
dini, ki je baš odrasla šoli, temu je
krivo dejstvo, da se ljudski šoli od-
rasla mladina preveč prepušča sama
sebi. Baš čas pubertete je najkopi-
vejši v npravnostnem ozirju. Tedaj pa se
često mladina sama sebi prepušča, ko
je vendar znano, da potrebuje mladina
vodstva najmanj do 24. leta. Tu bi
mnogo lahko storila umetnost, če bi se
delovalo na to, da se mladina zamo-
zanja. Kakoršen učinek imajo v tem

1) Ali ni n. pr. sramotno za mesto,
da mora stati ob belem dnevu stražnik
pri javnih nasadih, da se moče papir
po ulicah in šetališčih, ostanki od sadja
t. d., da se lomijo klopi in kvarijo bog-
ve kaj?

Spomenica Jugoslovenske duhovščine tržaškemu škofu.

III.

Časopisje iz kraljevine je pisalo o bivšem škofu najrazličnejše laži. Tržaško in istrsko italijansko časopisje je napadalo škofa, potvarjajoč dejstva tako, da so se celo pametnejši drugoverci zgražali nad tem početjem.

Bivši škof je bil povrh ponovno žrtev vsakojakih atentatov, da se ne spominjamo niti različnih groženj zakonitih listov. Cenzura je vse propuščala. Vlada je bila pasivna.

Jugoslovenski narod tržaško-koperske škofije se je hotel v hrvatsko katoliškem listu posloviiti od mons. škofa Karolina, a cenzura mu je zmešala račune ter zaplenila ves uvodni članek od prve do zadnje besede ter pustila, kakor da se hoče rogati samo naslov in podpis. To je znak časa in preteče bodočnosti.

Naj Vaša presvitlost sama preodi trpljenje našega naroda, da se uveri, da protivnost njegova ne temelji na fantomih, marveč na žalostnih dejstvih. Naš narod sprejema vsakega mirno, vladno in gostoljubno. Onim pa, ki niso iz njegovega roda, ki niso njegove krvi in jezika, pa kliče pred hišnimi vrati s pesnikom:

«Timeo Danaos et dona ferentes!» (Bojim se Danajev tudi če prinašajo darove).

Ta skepticizem našega naroda je stopil v veljavo tudi ob priliki Vašega imenovanja. Istrski in tržaški Jugoslovenci so od nekdaj sprejemali naredbe svete stolice z najglobljim spoštovanjem. Oni nimajo niti najmanj povoda, da bi mrzili Vašo Presvitlost. Skeptičnost našega naroda velja samo Vašemu cerkvenemu poslanstvu. Vašemu bodočemu cerkvenemu delu v teh pokrajinah. Vaša Presvitlost niste dete tega naroda. Ne poznate njegovih čustev, njegovega jezika, njegovih vrlin, njegovega stremeljenja, njegovih potreb in zahtev. Naš narod ve, da Vaša Presvitlost niste krivi tega. On v svoji prostodušnosti odkrito in iskreno smatra za resničnost, da ni ves narod tu za to, da se prilagodi volji poedinca, marveč da se morajo poedinca prilagoditi narodu in volji, kakor se to dogaja v vseh prosvitlenih državah. Narod ve, da iadransko vprašanje še ni rešeno, da še ni izvedena aneksija, da še ni novih političnih in ne cerkvenih meja in iz tega sklepa, da izpremembe na škofijski stolici ni toliko kriva cerkvena potreba, kakor drugi obziri, pritisk z druge strani. V zunanjih ozirih na vidi naš narod pogubo za svoj narodni obstanek in za svoje po stoletjih vzakonejene pravice, ki so mu prešle v kri.

Ta naš narod vpraša ali je bila sveta stolica dobro, resnično in povsem odkritosrčno podučena o naših razmerah in sam sebi odgovarja, da se to ni zgodilo, ko se je sveta stolica odločila za ta korak.

Narod dobro ve, da so neki cerkveni dostojanstveniki potovali po Istri, da kot nekakšni cerkveni komisariji prouče naše razmere in da informirajo sveto stolico. Ni nam znano, koliko resnice je na tem. To pa dobro vemo, da ti komisariji niso pri-

šli v naše urade, v naše hiše, v naše cerkve, v naše sela, med naš narod, če ne morda v one župice in kaplanske cerkve, iz katerih so vojaške oblasti bile iztirale dostojne, poštene, jugoslovenske svečenike, da more v njih italijanski vojaški svečenik v italijanskem jeziku propovedovati evangelij jugoslovenskemu narodu, slušati izpoved Jugoslovena preko tolmača in agitirati v cerkvi za Veliko Italijo.

Naš narod ve prav dobro, da so se morali iz nekega grada izseliti jugoslovenski bratje, da so napravili prostora italijanskim redovnikom. Narod pozna pa tudi odgovor, ki ga je dal redovniški poglavar na vprašanje, kako se bo mogel naš narod izpovedati redovniku, ki ne pozna narodnega jezika: «Si privino dei sacramenti fin tanto che non avrammo imparato la lingua italiana». (Naj se jim odvemo zakramenti, dokler se nauče italijanskega jezika.)

Presvetli! Žalostna je resnica. Poznamo ime poglavarja in svetovalcev. Ta dostojanstvenik bi bolje pristojal v ministrstvo za italijansko propagando, kakor v vrsto božjih propovednikov. Vsporedno in obenem nepotrebno je vprašanje, ali je to kazal iz svoje lastne iniciative ali ne. Za vse to sumiči narod nekoliko tudi nas, da nismo ob pravem času informirali cerkvene oblasti o faktu stani cerkveno - političnega razmerja jugoslovenskega dela te škofije.

Presvetli vladika!

Morali smo prijeti za pero, ker je naša sveta dolžnost, da poslušamo narod. Ta naš narod zahteva, da smo mu tolmači pred cerkveno in svetno oblastjo. Dokler bomo mi z narodom, bo narod z nami. Če se odtujimo narodu, se bo narod obrnil v stran od nas in od svete cerkve. To pa gotovo ni namen svete stolice, ni namen Vaše Presvitlosti in ni naš namen.

Sklenili smo storiti ta korak, da se narod ne izroči drugim rokam, ki že čakajo, da ga povedejo po ozani poti obče cerkvene ustaje.

Ozani že tli pod penelom vzdolž vse tržaško - koperske škofije in najmanjši veter bi ga mogel razpahniti v vseobči strašen požar, ki bi ga bilo težko pogasiti. Danes ne gre več samo za ricmanjsko vorašanje, marveč za vprašanje celokupnega jugoslovenskega dela škofije.

Dal bog, da se odvrne od tega naroda veliko zlo, tako veliko, kakor je velika večna propast poedinca in celih plemen. Glavno, da preprečimo to zlo pa je, da spoštujemo narodovo voljo in njegova cerkvena prava. Ta prava so tako stara, kakor je star naš narod in zajamčena so v Kristovih evangelijih, naredbah rimskih papežev in nepretrganih praksi vekov in vekov. Vse drugo je postransko: visoka politika in mednarodni odnosi.

«Salus animarum suprema lex esto». (Blagor duš bodi najvišji zakon.)

oziroma pevske organizacije in telovadna društva, še lepši učinek bi imele organizacije, ki bi prevzele nalogo, da bi vzgojevale šoli odraslo mladino umetniško z gojenjem diletantizma v vpo-dabljalosti umetnosti, v risanju, modeliranju, rezbarjenju itd. Kak učinek bi to imelo glede povzdiže obrti, o tem soditi je prebrano. A veliki upi so tu upravičeni.

Ves narod se mora zanimati za umetnost, če hočemo, da njegova misel ne bo obrnjena samo materialnim težnjam v podzemju boju zgolj le za udobno eksistenco. Že Aristotel je rekel, da je nujnostno se povsod brigati le za do-biček.

Fr. Suher.

Ivan Albreht:

Slike iz Roža.

3. Slovenec.

Enega poznam, ki je korenina, trden kakor da je rastel napustih kraških skalah, a ne pod nemško peto. Slok je, zagorel in vedno dobre volje, naj pride veselje ali zlo. Posestvo ima v hribovitim kraju, a lega je lepa in skrita, da misli človek nehoti na pravljice. Vse je v redu pri njem, vsaka reč na svojem mestu — kakor v predalu. K njemu zahajam rad, da se porazgovorim z njim; kajti ponos in samozavest je med temi steptanti ljudmi redka kakor roža v pušči.

»Kako je Rok, — ali vas je kaj strah?»

»Česa?« zategne s pojočim glasom.

»Nemcev —«.

»O, teh se pa ne bojim. Po naši zemlji ne bodo hodili več, nikoli več! Dokler bo moja zemlja pila moj znoj, ne bojo jedli tuji postopači njenega kruha.«

Tu in tam pride človek v hišo, znanec, kmet iz obližja, ki je zaslužil družino v gorah in se je prišel porazgovoriti. Polagoma je hiša polna, kakor cerkev v misijonskem času. Verni, neverni in mlačni so tu, goreč je pa samo eden. Rok, ki govori jasno in razločno — kot da bi približal.

»Tobaka ni, tobaka,« se oglašuje nekdo, a Rok je brž hud. Stokanja in godrnjanja proti njim, ki jih zove svoje, ne prenese mož pod nobenim pogojem.

»Kaj, zdaj brž veš, da je česa malo manj! Ko so pa bili Nemci tukaj, ti je bilo vse prav: če bi ti bili slekli hlače, bi jim dal še košuljo!«

Malo osuplosti, malo mrmljanja, — in Rok se obrne proti meni: »No, ali ni res? Če kaj manjka, potrpi! Tobaka je res včasih nekoliko premalo — no, je pa drugo toliko več vredno. Živine nam nič ne goni iz hlevov, dokler je nočemo prodati sami. Žita nam nič ne meri, — to je tisto, kar nekaj velja za kmeta!«

Beseda, izrečena od domačina, zaleže in prežene vsako nevoljo in slehern ugovor. Ljudje se spogledujejo in pritrjujejo nazadnje:

Za plemenitost ljudi. — Kitič Jugoslovenskega redovništva.

(Od našeg redovnjak dopisnika).

V Sarajevu, koncem januarja. Stranaški život i socialne novosti. a ponajviše plemenita razdraževanja nesavijanih elementa umanjila su u Bosnu državnu svjetost.

Bosnace je spetljan prema svemu, jer su ga takvim stvorili njegovi vodje. Ključ tog zla treba dakako tražiti u bivšem austrijskom političkom odgovornom sistemu, ali mora se dodati, da se je od vremena prevrata do danas vrlo malo učinilo protiv tih žalostnih simptoma.

Čitava je Jugoslavija digla svoj glas ovih dana protiv talijanskih presranja, samo Bosna miruje. Kad su već posvuda održane protestne skupštine, sjetio se je jedan gradski zastupnik, da bi trebalo nešto pokrenuti u Sarajevu. I komotnošću orijentalaca, zaključeno je, da se protestna skupština održi tek 2. februara. Sjećamo se jedne protestne skupštine iz prošle godine. Na Crkvenom trgu sakupilo se je par stotina ljudi, većinom Dalmatinaca, koji borave u Sarajevu i djaka. Naši su gazde briljirali svojom odsutnošću. Što više u neposrednoj blizini skupštine promieniralo je mnoštvo naših Kičosa, Tošlikanaca. Ako ima biti i ovogodišnja protestna skupština ovakva, bolje bi bilo, da je i ne priredjuju.

Bosanski Srbin, Hrvat i Musliman neće nikada pokazati onu ljubav prema jugoslovenskoj zajednici kao što je pokazale Beogradjanin, primorski Slovenac i Hrvat.

Da ironija bude potpuna, jugoslovenska muslimanska organizacija sazvija veliku protestnu skupštinu protiv dogadjaja u Bileći, gdje je nekoliko notornih pljačkaša i razbojnika pokralo više stoke muslimanima. Žalosno je, da se taj muslimanski protest ljudi oko »Pravde« diže pod geslom: »Srbi progone Muslimane«, premda se ne mogu zločin u Bileći kvalificirati kao političke osvete. U harem Careve Džamije doći će ih kola stotina na tu protestnu skupštinu, a na skupštinu protiv Talijana moći ćete ih na prste prebrojati.

S druge strane i sarajevska štampa bez razlike stranaka ne vrši u ove dane svoju patriotsku dužnost. U uvodnim člancima vode se stranačke polemike, nadmudrivanja i natezanja o pitanjima, koja se može i mora u ovaj

== Iz seje načelstva JDS. Načelstvo JDS je v svoji seji dne 3. februarja na predlog gosp. župana dr. Ivana Tavčarja izreklo soglasno predsedniku deželne vlade gosp. dr. Gregorin Jerjavu svojo popolno znanje in priznanje ter odobrilo zahteve, ki jih je predložil centralni vladi v zvezi s svojo demisiijo, izjavljajoč, da sprejme te zahteve za svoje.

== Politikalni klub ima svoj redni sestanek v petek, dne 6. februarja ob 20. v tajništvu JDS v Narodnem domu.

== Kriza v pokrajinski vladi za Slovenijo v permanenti. Ostavka predsednika dr. Gregorija Jerjava še ni sprejeta. Rešitev krize se je odložila, dokler se definitivno ne končajo pogajanja radi koncentracijske vlade v Beogradu. Čim bodo ta pogajanja končana, pride tudi do sestave nove pokrajinske vlade za Slovenijo. Do tlej pa bo vodil

Dodite u Bosnu.

Čas odgođiti. Pitaje Marjinih kongresnaca na srednjim školama našoj je štampa mnogo važnije, nego iadranski problem itd.

Bosna je politički senjina, trula. Reorganizacija našeg javnog života može proizvesti samo novi, posve novi naraštaj, odgojem u jugoslovenskom, a ne srpskom, hrvatskom ili muslimanskom duhu. U Bosni nema danas Jugoslavena. Zato joj ih treba dati, poslati. U tome leži najkrvavija politička potreba. Upravu zemlje, škole, sudstvo i dr. trebali bi preuzeti Srbi, Slovenci i Hrvati, izraziti Jugoslaveni. Za desetak godina opazila bi se znatna promjena.

Konstatirati treba, da su omladinski krugovi u B. i H. velikom većinom zavojeni čistim jugoslovenskim idealima. Omladina živi još uvijek pod doimom prevrata, zato se i buni protiv svih plemenskih borbi i natezanja. Veliko je pitanje, hoće li omladina ostati takvom bez valjanih vodja. Svaki srednjoškolski profesor iz Slovenije, Hrvatske i Srbije, koji zatraži svoje premještenje u Bosnu, neka zna, da će svojim radom u Bosni vršiti veliku narodnu misiju izmirenja i izjednačavanja jednako krvne braće.

Cesto puta čujemo, da u Bosni i Hercegovini leži ključ za rješenje najtežeg jugoslovenskog problema. To se je više puta konstatiralo, ali se nije dosada ništa ili vrlo malo uradilo u tu svrhu.

Najstvarniji rad u sadanlem momentu bio bi ovaj: Šaljimo Bosance u Srbiju, Hrvatsku i Sloveniju, a Jugoslavena iz Slovenije, Hrvatske i Srbije u Bosnu i Hercegovinu.

Neka se započne u pravom redu s onim našim elementom, koji će u okupiranom području izgubiti svoju ožu domovinu. Slovence i Hrvate iz Primorja (činovnike, profesore, učitelje) treba smještavati u Bosni i Hercegovini. U istom cilju trebala bi započeti akciju kulturno - prosvjetna društva, koja uzdržavaju djaške konvikte, brinu se za obrtnički i trgovački naraštaj.

Ko bude sistemizirao i provadjao taj rad za obnovu Bosne i Hercegovine, steći će u našoj državi nezmiernih zasluga, koje će u budućnosti biti ravne zaslugama pobedonosne srpske vojske, jugoslovenskih dobrovoljaca i naših emigranata za vrijeme rata.

Politične vesti.

vladne posle deželni predsednik dr. Gregor Jerjav.

== Dogodki v delavnici v Mariboru. Dne 21. in 22. januarja 1920 so se odigrali v delavnici v Mariboru dogodki, ki so dali povod, da se je 2. njimi bavil tudi IV. kongres narodnostanskih železn. društev v Ljubljani, dne 25. in 26. januarja in je bila tozadevno sprejeta tudi ostra resolucija. Komisarijat ministristva saobračaja v Ljubljani je smatral za svojo dolžnost v posebnem komuniqueju od 30. januarja celo zadevo predložiti kot malenkostno in je tudi hotel ugotoviti, da so vsa poročila pretirana, deloma neresnična itd. Ker komisarijat pri tej svoji konstataciji ni delal nobene razlike, smatra tudi nastop IV. kongresa za pretiran itd. Da bo dejavnost informirana in da se ne bo de-

grabežljivih slovenskih rok.* Naše ljudi slika tu kot same zahrbtnje, zvile in robate bedake, ženske kot prostitutke in gros, medtem ko so mu nemški tipi sami heroji. Vredno dopolnilo k temu je podlistek v imenovanju številki »Freie Stimmen« z naslovom »Slawennot im Rosental. 10 Bildnisse.« Stvar se nanaša na čas prvega zasedanja Roža po Jugoslovanah, od jeseni 1918 do 8. prosinca 1919.

Kaj more mož navesti zoper Jugoslovane in njih upravo? Nič, prav nič! Zato pa obkleda tedanje Člane Narodnega sveta v Borovljah s psovskami ter jih skuša smešiti s tem, da jim očita — telesne napake. »Doktor Kruppl, Doktor Buckel, Doktor Kropf« našteva po vrsti. Sirotle ni pogledal na svoj rod; kajti sicer bi moral zapaziti med svojci obilo božjega daru, ki mu pravijo Nemci »Kropf« in bi gotovo ponižno —

* Dela trenutno nimam pri roki, in ne morem navesti citata. Izšlo je na med vojno — Če se ne motim l. 1915. Stvar je obsežna; po svoji vsebini ogaben izbruh nacionalnega šovinizma in apoteoza nemškega »Jungschütz«-ovstva.

Opom. pis.

* Pod črto ima podlistek opombo: »Siehe »Freie Stimmen« Nr. 73, 74, 85, 91, 96, 101, 107, 113 und 119.« Kakšna modrost je razlita po teh spisih, ne vem, ker mi niso prišli v roke.

Opom. pis.

po nepotrebnem razburjala in potem zopet pomirjevala, ugotavlja podpisani sledeče: Pažnja razbieram v delavnici in sploh v Mariboru se posveča v tako veliki meri, da najhujši nemikonacionalci že mesece pod krinko internacionalnega komunizma in bratstva terorizirajo slovenske delavce in železničarje in je psovka »Windischer« še najbolj lepa. Dne 20. januarja se je vršila neka preiskava pod vodstvom komisarijata, spoznam se je tudi dosegl. Ali ima komisarijat o temu sporazumu kako obvezno pismo izjavo? Kako je moglo priti do dogodkov, ki so povzročili baje nesporezumljenje? en dan ozi. dva dni po preiskavi. Verjamem, da so dogodki povzročili nesporezumljenje, ko se je 21. januarja s silo izbacilo enega zaupnika slovenskih delavcev in se je 22. januarja zopet s silo vrglo ven druge slovenske zaupnike in sicer s parolo »Aussi mit den Windischen«. Padale so tudi psovke Windischer Hund itd. Ako se delovodjo vrže na tla, a se ga ne ubije, delavca prav pošteno premikasta in ko se ta prime pri svojem stroju, se ga s silo od tega odtrga in vrže ven, se to pravi »so se izrinili nekateri delavci, ki ne pripadajo socialno - demokratski organizaciji«. Preiskavo pod vodstvom komisarijata je podpisani takoj zahteval pri komisarijatu — a brezuspešno. Po 9 dneh šele so prišli zapiski od načelstva delavnice in takoj nato tudi komunikacije. Ali naj bode ta komunikacije predhodnik — za novo sporazumljenje po že preizkušeni metodi, — da se bode krivice — »katere bode mogoče dognati« — po preiskavi znabiti kaznovalo ali pa pardoniralo in potem izdalo zopet nov komunikacije v pomirjenje razburjene javnosti? To liko za sedaj komisarijatu in javnosti v vednost. — Ivan Deržič, predsednik Zveze jugosl. železničarjev.

== Zveza jugoslovenskih železn. v vpokojenci južne železnice. »Napreje« od 30. januarja 1920 se s prav jezuitskimi zaviljami zaletuje v Zvezo jugoslovenskih železničarjev radi vpokojencev južne železnice. Da ne bode slepomišljenja, ugotavljamo, da se je ZJZ, zavzela za vpokojence že takoj po prevratu in izposlovala sledeče podpore: 1. do konca junija 1919 okoli 120.000 K. 2. od 1. julija 1919 do 30. junija 1920 pa 300.000 K od južne železnice. Več upravnih svet na Dunaju pod kontrolo internacionalnih nemških sodrugov avstrijskega Verkehrrsamta blažene avstrijske republike ni mogel ali pa ni hotel dovoliti. Vpokojenici dobe pokojnino glasom pravil pokojninskega sklada in se pokojnine iz pasivnega sklada ne morejo povisati. Upravni svet je na stališču, da poviša pokojnino le takrat, ako preskrbi uprava denar. Sodrugi so bili lepo tihji. ZJZ, se je obrnila netahtokrat na našo pokrajinsko in centralno vlado. V obeh sede sodrugi na internacionalno - komunistični podlagi, a so vse prošnje kratkoma ignorirali. Gospodje pri »Napreju« to gotovo prav dobro vedo, a objavljajo kljub temu laži in hujskanje. Sodrugi in komunisti, primite svoje voditelje v vladi za ušesa. ZJZ, ni v vladi in nima prav nobene zastopnika. Vaš minister Kristan se je cedit usmiljenja za Dunajčane in nemške sodruge, celih komunikacij so prihajali v »Napreju« o priliki njegovega bivanja na Dunaju. — a slovenskega proletarca, vpokojenca južne železnice pusti gladovati in umirati lakote — primer v Laškem! Kot zastopnik mi-

molčal. Župnika Trunka napada v nekakem pridigarskem tonu in mu predbaciva, da je poslan »das Wort Gottes zu verkünden und ein Tröster zu sein den irrenden, zerrissenen Menschen dieser hochwogenden Zeit«. Tako si upa moralizirati človek, ki pri drugi priliki (»Die stillen Königreiche«) poje tirade klanju in mesarjenju med ljudmi. Kaj takega premore edino — renegatski janičar!

Na sličen način »slika« še več osebnosti, zlasti vneta pa napada tovarnarja Poschingerja in majorja Lavriča. Seveda so tudi ti napadi nestvarni, gole psovke in zaviljanja dejstev, na kar ni vredno odgovarjati. Poudariti sem hotel le eno: dejstvo, da je odredba plebiscita na teritoriju, kjer si je nasilni avstrijski sistem vzgojil janičarje J. F. Perkonigovega tipa, nepojmljivo smešenje našega naroda in naše države! Dobili smo brco, ki bi se je morali po vsej človeški pameti sramovati predvsem tisti, ki so nam jo »servirali«. Ako se je ne sramujejo danes, upam, da se bojo vsaj tedaj, ko začne govoriti doslej teptano ljudstvo. Uverjen sem namreč, da bo v izmučenih Koroških spričo sedanje svobode oživel ponos in zmagača zdrava pamet ter bodo z glasovanjem povedali, da janičarskih eksistenc ne trpe več kot vodnikov in gospodarjev nad seboj. Zato upam, gospod J. F. Perkonik, da so vam vrata v lepi Rož enkrat za vselej zaprta.

nistra sabračaja je imel priliko in moč, pokazati ljubezen in pomoč slovenskim južno - železniškim vpokojencem — a je šel raje barantat za lokomotive in pomagat nemškim sodrugom. Dokler pa gospodje od »Napreja« ne dokažejo svojih trditvev, da je ZJŽ nastopila proti povijanju pokolnin in ovirala delo t. zv. socialistične organizacije za izboljšanje stanja južno - železniških vpokojencev, naj smatra svoje postopanje za sramotno postopanje internacionalne gospode in preračuneno obrekovanje v imenu internacionalne slovenske kulture — **Predsedstvo ZJŽ.**

— **Protestni shod proti italijanskemu nasilju v Metliki.** V ponedeljek, 2. t. m. dopoldne ob 9. uri, se je vršil v Metliki na trgu pred mestno hišo, raz katero so plapolale zastave, sijalen protestni shod, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva vseh političnih struj iz mesta in okolice. Govorili so gg.: Valerian Učak, dekan, Dako Makar, dr. Jože Bavdek, v imenu Sokolov Anton Okorn in v imenu Orlov I. Plut. Ljudstvo je z zanimanjem sledilo njihovim izjavam. Sprejeta je bila sledeča resolucija: 1. Odločno in slovesno protestiramo proti krivici, katero nam hoče storiti Italijani s svojimi zavezniškimi sili, da nameravajo odtrgati od države SHS, pretežno slovenska ozemlja. 2. Pozivljamo vlado v Beogradu, da ne pripozna niti londonškega pakta, niti takozvane Wilsonove črte in da energično zahteva za ta ozemlja plebiscit, kakaj krivične rešitve brez samoodločbe ljudstva ne bomo nikdar priznavali. Nato so pevci zapeli himno »Lepa naša domovina« in »Jadransko morje«. Po shodu se je ljudstvo mirno razšlo.

— **Protesti proti Italiji.** Tekom včerajšnjega dne je vlada sprejemala iz vseh krajev naše države proteste proti zavezniškemu ultimatu.

— **Ultimatum pokopani.** Italijansko časopisje je začelo proti Jugoslaviji zopet živahno borbo in zahteva od ministrskega predsednika Nitti, naj ne ponudi od stavljenih zahtev. Konferenca poslanikov v Parizu je ponovno razpravljala o našem odgovoru na ultimatum. Njene mišljenje za sedaj ni znano, toda sodi se, da je ultimatum pokopan.

— **Dr. Trumbić in pogajanja z Italijo.** LDU, Beograd, 4. februarja. V nekaterih naših listih je bilo javljeno, da je minister za zunanje posle dr. Trumbić odhvil neposredna pogajanja z Italijo. Te govorice so absolutno netočne, ker dr. Trumbić ni nikdar odbil neposrednih razgovorov. To vest so prinesli italijanski listi radi volilnega manevra.

— **Za jugoslovensko - italijanski sporazum.** Iz Pariza javljajo, da je francoska vlada pripravljena podpirati vsak predlog, naj pride iz Rima ali Beograda, ki bi omogočil sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

— **Stališče rimskih listov v našem sporu.** Rimsko časopisje se bavi, kakor lahko umljivo, obširno z našim odgovorom na zavezniški ultimatum. »Epoca« dolži zavezniške velikega pogreška, da grozijo z londonskim paketom. Kaj se zgodi z Reko, ako treba res izvesti določbe pakta, po katerem ima Reka pripasti Jugoslaviji. Reko je okupiral d. Annunzio in bi s svojimi desetimi tisoč ne more klubovati jugoslovanski armadi. D. Annunzio si je privoščil napram domovini luksuz, sličen mehikanskim banditom. Položaj bi spraval Italijo v novo vojno z onim dnevom, ko bi Jugosloveni okupirali Reko. Oni, ki zahtevajo danes izvršitev londonske pogodbe in ki zagovarjajo d. Annunzijevo akcijo, si očitno niso svesti resnosti situacije, v kateri se nahaja italijanska vlada, ki ne more v očigled reški aferi niti misliti na to, da bi se odpovedala Reki. — »Messaggero« izjavlja, da se vlada Davidović zelo moti, ako misli, da bi mogla prekinjena pogajanja nanovo oživeti. Italija bo znala kot veselja varovati svoje pravice in svoj ugled. Kakor si ne pusti dopasti direktnih provokacij, ki jih nameravajo Jugosloveni, tako je tudi nepristopna vabilom, o katerih lahko že naprej vidi konec. Italija bo vstrajala na svojem stališču, trdno prepričana, da bosta Anglija in Francija znali uveljaviti svoje zahteve v Beogradu. Zaveznikom to ne bo težko, ker je Jugoslavija odvisna od njihove finančne in gospodarske pomoči. — »Tribuna« poudarja, da je jugoslovenska namera, zopet privedi na mirovno konferenco ameriškega »zaveznika«, izražena pa upanje, da bo znala italijanska vlada nastopiti ob ugodnem trenutku in prekriti take zavratne spletke. — »Corriere d'Italia« smatra položaj za skrajno delikaten. Toda stališče Italije je javno zahtevano v njenih pravicah in njenem ugledu in izraža upanje, da bodo zavezniški to vpoštevali.

— **Odgovor opozicije in njen pogoj.** LDU, Beograd, 3. februarja. Danes predpoldne okoli 10. je opozicija izročila predsedniku narodnega predstavništva dr. Pavloviču svoj definitivni odgovor na vladne pogoje. O tem odgovoru se doznava iz krogov opozicije tale podrobnosti: V odgovoru na

pred vsem poudarja, da so bili poslanci opozicije pozvani, da vstopijo v ustavni odtok in da so bili pripravljeni sodelovati v tem odseku. Vlada pa ni sprejela njihovega stališča, temveč je stavila pogoje, ki da izključujejo nadaljnjo diskusijo. Dalje se v odgovoru vidi, da so poslanci opozicije preko predsednika narodnega predstavništva urgirali sklicanje parlamenta. To so storili radi zunanje položaja ter se baje obvezali, da so pripravljeni razpravljati samo o tem vprašanju in da se ne bodo dotikali nobenih drugih vprašanih. V odgovoru pravi opozicija dalje, da je pripravljena razpravljati o možnosti koncentracijskega kabineta. Zdi se ji pa, da vlada onemogočuje tako strnjenje vrst v predstavništvu. Nikake zapreke ni za sklicanje parlamenta, a sklicanje parlamenta bi olajšalo pravilno rešitev onega, kar vlada zahteva. Stališče opozicije glede sklicanja parlamenta se ne bo izpremenilo, ker je njegova bitnost sankcionirana po krogih, ki so sodelovali pri proglašeni in izvedeni mednarodni naši države. — Dalje pravi opozicija, da je narod priznal začasno narodno predstavništvo kot svoj prvi parlament. Začasno narodno predstavništvo je s krono proglasilo narodno edinstvo in ima hč radi tega avtoriteto, s katero smo branili svojo stvar na mirovni konferenci. — Dalje priznava opozicija, da se mora to naše stanje imenovati začasno, pa ravno zaradi tega ne smemo biti brez parlamenta, ker je ravno za to stanje ustvarjeno narodno predstavništvo. Dalje pripominja odgovor, da je bilo svojačasno sklenjeno, naj ostane narodno predstavništvo trajno skupaj in naj bi bilo stalna kontrola vlade do konstituant. Opozicija smatra, da se drugače ne sme delati. Želja opozicije je, da pride do konstituant in da se sedanje začasno stanje skrajša, ali za enkrat je važno, da to, če tudi začasno narodno predstavništvo reši volilni red, mirovne pogodbe, odobri proračun in zakon o emisijski banki. Opozicija smatra, da morajo mirovne pogodbe priti pred narodno predstavništvo, ker se drugače njihova rešitev ne more izvesti, ter se za to sklicuje na člen 52. srbske ustave. Nato veli opozicija v svojem odgovoru, da o tem ni druge ustavne odredbe ter je jasno, da ta ustavna odredba velja za vso kraljevino. Da bi pa moglo narodno predstavništvo čimprej rešiti svojo nalogo, naj se puste vsi drugi posli, ki se morejo odgoditi in ki so takega značaja, da jih mora rešiti stalno predstavništvo. Nikakor pa se ne more dopustiti, da bi se delo narodnega predstavništva utesnjevalo, in je vsled tega potrebno, da se pokliče na delo in da se z njim rešuje situacija, o kateri smatra vlada sama, da je nezdružljiva.

— **Novinarsko pravo.** V seli nemško - avstrijskega parlamenta, dne 30. januarja je poročal poslanec Austerlitz o novinarskem zakonu. Zakon, kakor so ga predlagali avstrijski novinarji, je imel namen osamosvojiti stan novinarjev in mu dati zaslonbo v državni napravi. V Nemški Avstriji je bil ta zakon tembolj potreben, ker je sedanja smer vlade v hudem nasprotju z velikim delom časopisja. Svoboda novinarskega stanu je bila torej kolikor toliko omejena. Pa ne samo v tej smeri je bilo potrebno najti izhod, marveč tudi napram lastnikom časopisov. V Avstriji namreč se pogosto dogaja, da prehajajo listi iz roke v roko in da izpreminjajo kar čez noč svojo smer. Ščititi tudi v tem slučaju novinarja, ki noče in ne more izpremeniti svojega prepričanja, je naloga tega novinarskega zakona. Poročevalec je naglašal, da se odsek ni zadovoljil z okvirom, ki ga je nudil zakonski načrt, marveč, da je nekatere določbe samostojno poostil in prilagodil razmeram časa. Zlasti če preide list v druge roke, mora prevzeti novi lastnik gotova bremena napram dosedanjim urednikom, če jih po stari pogodbi ne prevzame v svojo službo. Starostna preskrba novinarjev ne sme biti samo sredstvo, da novinar na stara leta ne trpi pomanjkanja in bede, marveč mora osvoboditi novinarja v gotovem trenutku tudi odvisnosti. Novinar naj bo zopet središče novinarskega delovanja. V slučaju, da spremeni list smer svoje politike, morajo novinarji imeti zagotovilo, da v svojih interesih ne bodo oškodovani. Zakon ureja ne na obligatorično pogodbo, dopuste, odpovedne roke in odpravnine. Zakonodajca se je postavila popolnoma na stran novinarjev, ki jih hoče ščititi ne glede na njih strankarsko prepričanje.

— **Povratak čehoslovških legionarjev v Prago.** LDU, Praga, 2. februarja. (ČTU) Danes dopoldne je došel v Prago prvi čehoslovški sibirski strelski polk »Mistra Jana Husa«. Na kolodvoru so ga pričakovali kot zastopniki predsednika Masaryka, ki se ni popolnoma okrevaj, minister za zunanje posle dr. Beneš, ministrski predsednik Tusaar, ministri Habermann, Houdek, Sonntag in Klofáč, še čehoslovški generalnega itana gene-

ral Peile, generalni inšpektor čehoslovške vojske dr. Machar ter predstojniki civilnih oblasti. Po pričetnem pozdravu na kolodvoru je polk, ki ga je spremljala nepregledna množica, korakal med nepopisnem navdušenjem prebivalstva na Stare namesty k spomeniku Jana Husa, kjer se je vršila prav pozdravna slavnost.

— **O padcu Clemenceaua.** Francoski poslanec Thom. Seltz piše o volitvi novega predsednika francoske republike med drugim tole: »Pred generalno probo v senatu dne 15. januarja se je splošno sodilo, da so šance za Clemenceaua naravnost izbornice. Pretežna večina stav se je sklenila pod vtisom, da bo Clemenceau dobil večino in ne Deschanel. Splošno je bilo razširjeno prepričanje, da bo iz volilne borbe v Versailles končno izšel Clemenceau kot zmagovalac. In to bi se bilo tudi izvršilo, ako bi se Clemenceau mogel odločiti za to, da bi se javno proglasil kot kandidat. Tega pa ni hotel storiti, ker je hotel, da bo izvoljen prostovoljno, spontano, ne pa, kakor je on naglašal, pod javnim pritiskom. Negovji priljubljeni so ga utrjevali v mišljenju, da bo izvoljen z veliko večino tudi v slučaju, ako javno ne razvelja svoje kandidature. In to je bila velika zmeta. Da je bil Clemenceau po volitvi nad vse razočaran, se razume samoobsebi. Nasproti svojim prijateljem se je po volitvi baje izrazil takole: »Eh bien, vous m'avez mis dans une jolie merde! Allez — vous en, tas de cochons!« (No dobro, spravili ste me v prav lubeznično blato. Poberte se od tod, svinjska čreda.)

— **Prisilno vpokojenje častnikov v Avstriji.** Avstrijska vlada oblašlja: Vsi častniki in vojaški uradniki brez ozira na šaržo, ki bodo dne 29. t. m. dovršili efektivno službeno dobo 29 let in 6 mesecev, se pozivajo, da najkasneje do 20. februarja t. l. službenim potom predložijo svoje prošnje za vpokojitev. Iz službe se odnuste vsi brez izjeme dne 1. marca 1920.

HABSBURŽANI NA MADŽARSKEM PRESTOLU NEMOGOCI.

LDU, Pariz, 4. februarja. (Dun. kor. urad.) Na včerajšnji seji konferenca poslanikov sprejeti sklep glede Habsburžanov se bo po službenih komentarjih sporočil vladam nasledstvenih držav bivše monarhije, in sicer Čehoslovaški, Rumuniji, Poljski, Jugoslaviji in Nemški Avstriji. Avstrijskemu zastopstvu v Parizu se ta nota dosedaj še ni dostavila. Njeno besedilo je po komuničju tole: Glavne sile združenih držav smatrajo, da morajo izrecno dementirati vesti, ki bi utegnile zbegati javno mnenje. Te vesti pravijo, kakor da bi bile glavne sile alirancev zadovoljne s tem, da se vzpostavi habsburška dinastija na madžarski prestol. Glavne sile alirancev pa menijo, da se vzpostavitev dinastije, ki je v očeh podanikov vteleševala sistem tlačneja in gospodovanja nad drugimi plemeni v zvezi z Nemčijo, ne stinja niti z načeli, za katere so se bili boji, niti z izidom vojne, ki pripuščajo osvobodjenje dosedaj tlačnih narodov, niti ne nameravajo glavne sile alirancev niti ni njih dolžnost vmešavati se v notranje madžarske zadeve, ali predpisovati madžarskemu narodu gotovo vlado ali ustavno obliko. Vendar pa bi glavne sile ne morele dovoliti, da bi se vzpostavitev habsburške dinastije smatrala za vprašanje, ki se tiče samo Madžarske. Glavne sile aliranih držav izjavljajo torej, da bi taka restitucija bila v nasprotju z osnovo miru in da bi je ne morele niti priznati, niti trpeti.

MONARHISTIČNI MADŽARI.

LDU, Pariz, 4. februarja. (Dun. kor. urad.) »Petit Parisien« priobčuje daljši članek o vprašanju vzpostavitve kraljevstva na Madžarskem in razpravlja o možnosti, da bi vojvoda Adolf von Teck, svak angleškega kralja, zasedel madžarski prestol.

SEDEM ŽELEZNIŠKIH DELAVNIC.

LDU, Beograd, 3. februarja. O priliki svojega potovanja po Avstriji in Nemčiji je minister za šume in rude g. Kristan nabavil med drugim opremo za sedem železniških delavnic, ki bodo služile za popravilo vagonov in lokomotiv. Nabavljena oprema bo pričela prihajati po 1. marcu t. l. V kolikor je blago naročeno v Nemčiji, se bo transportiralo preko Regensburga, v Avstriji naročena oprema se pa že naklada na Dunaju.

IZ DENJAKOVNE VLADE.

LDU, Beograd, 4. februarja. Bivši mokoovski župan Čalikov, ki se mudi v Beogradu, kandidira za ministra notranjih poslov nove Denjakovne vlade v Jekaterinogradu.

ODEŠKI BEGUNCI.

LDU, Beograd, 4. februarja. Naše oblasti se pripravljajo za sprejem ruskih beguncev iz Odeše, ki bodo došli preko Carigrada.

STAMPARSKI IN KOMUNISTI.

LDU, Beograd, 4. februarja. Iz Sofije javljajo, da je tisk Stambula-

ski v sobranju govor proti prevratnim tendencam, pri kateri priliki je vzkliknil proti komunistom: »Ne bodite se vaših groženj! Ako hočete revolucijo, poskusite, toda vedite, da vas uničim, kakaj razen zveste vojske imam za seboj tudi nepokvarjen narod!«

IZROČITEV VILJEMA.

LDU, Pariz, 3. februarja. (DKU) Konferenca poslanikov se je bavila s sestavo nove note nizozemski vladi glede izročitve bivšega nemškega cesarja. Poročila, ki so bila o vsebini te note objavljena včeraj, niso resnična. Zaskrat se ne namerajo nikakih pristnih sredstev (prekinjenje diplomatskih odnosov z Nizozemsko ali pomorsko blokado). Vendar pa se konferenca poslanikov o besedilu note ni mogla zediniti, ker so poslanki želeli, da se o tem prej posvetujejo s svojimi vladami.

IZROČITEV VOJNIH KRIVCEV.

LDU, Nauen, 3. februarja. (Brez. žično.) Konferenca poslanikov v Parizu je, kakor poroča Agence Havas, v ponedeljek določila imenik vojni krivcev, ki jih mora izročiti Nemčija. Imenik bo prejkone v tork oddan Lernerju. Krivci se morajo v roku treh tednov izročiti zavezniškemu sodišču v Parizu. General Hamilton je prosedoval proti zahtevani izročitvi vojnega maršala Liman v. Sandersa.

VLADIVOSTOK V ROKAH REVOLUCIONARJEV.

LDU, Washington, 4. februarja. (DKU.) Reuterjev urad poroča: Vojni urad je dobil sporočilo, da so revolucionarji zasedli Vladivostok.

BOLŠEVIKI V SIBIRIJU.

LDU, Nauen, 3. februarja. (Brez. žično.) »Times« javlja iz Harbina, da so bolševiki 20 milj od Vladivostoka osvojili Sloansko (?) in Nikolskajev, kjer so bile shranjene zaloge za Vladivostok.

POTOPITVE BIVŠE AVSTRIJSKE VOJNE LADJE.

Dunaj, 31. januarja. Telegr. Komp. poroča iz Londona: Neka avstrogrska vojna ladja, ki se je imela predati Franciji, se je na poti iz Kotora v Brindisi potopila. Govori se, da so vse avstro-grške vojne ladje poškodovane, tako da niso več sposobne za plovbo.

SMRT VOHUNA.

LDU, Pariz, 1. februarja (DKU). Jutri jutraj bo v Vincennesu ustreljen bivši pehotni častnik avstro - ogrske vojske Norbert Funck. Funck je bil leta 1918 obsojen od vojnega sodišča na smrt. Obtožen je bil, da je z napadnimi listinami vstopil kot anglež v parisko banko in da je v zvezi s šefom nemške poizvedovalne službe, baronom Rolandom vohunil za Nemčijo. Dalaj je zlasti pri obstreljevanju Pariza z daljekosežnimi topovi Nemcem podatke.

CESTNE ZADEVE.

LDU, Ljubljana, 30. januarja. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo sporoča: Ker so nastali dvomi, kateremu oddelku deželne vlade pripadajo cestne stvari, se daje na znanje, da so vse zakonodajne, upravne (upravnopravne, in tehniško upravne) in tehniške stvari cestarstva in gradnje mostov prešli od bivših deželnih odborov, od bivših avstrijskih namestništev in deželnih viad in od bivšega avstrijskega ministristva za javna dela na poverništvo za javna dela. Izvzete od pristojnosti tega poverništva so le naslednje stvari: 1. cestna policija, ki pripada deloma kot varnostna policija poverništva za notranje zadeve deloma v zmislu točke III. št. 3., odst. 2., navedbe o prehodni upravi v ozemlju Narodne vlade SHS. v Ljubljani, z dne 14. novembra 1918, št. III. Ur. l. okrajnim političnim oblastvom (naredbe opritožbah zoper krajnopolicijske naredbe in odredbe občinskega odbora oziroma županstva, ki so slično kakor že izza l. 1875, na Stajerskem prešle tudi v ostali Sloveniji od deželnih odborov na okrajna politična oblastva; 2. one cestne stvari, ki so preje pripadale bivšemu avstrijskemu železniškemu ministristvu; 3. železniški mostovi in mostovi pomorske uprave. Tehnična preiskovanja motorskih vozil in preizkuševanje voznikov za ista nista izvzeta od pristojnosti poverništva za javna dela.

POLJSKA IN SOVJETI.

LDU, Pariz, 3. februarja. (DKU.) O mirovni predloži, ki jih je sovjetska Rusija stavila Poljski, poroča »Matin«: Predvsem zagotavlja sovjetska vlada, da ni sklenila nobenega talnega dogovora z Nemčijo ter priznava neodvisnost Poljske. Bolševiki predlagajo nadalje, naj se med Poljsko in sovjetsko Rusijo sklene premirje na fronti, kakršno je danes in naj se začasno določijo meje. Ukrajinska sovjetska vlada naj se prizna kot neodvisna od ostale Rusije, vendar pa kot njena zaveznica.

LDU, Nauen, 3. februarja. (Brez. žično.) Bolševiška mirovna delegacija je izjavila, da je Poljska

ustavila pripravo za vojno proti sovjetski Rusiji.

LDU, Nauen, 3. februarja. (Brez. žično.) Po poročilu poljskega poslanika v Londonu varšavski vladi je Lloyd George odklonil podpiranje poljske armade zoper napade bolševikov in izjavil, da se ne bi nikakor protivil sklepu miru med Poljsko in sovjetsko Rusijo. Kakor poroča »Morningpost« iz Varšave, je naredila ta vest globok vtis na varšavske časnike, ki sedaj živahno polemizirajo proti Lloyd Georgeu. Po angleškem viru se dela kar največ na to, da bi Poljska ustavila sovražnosti.

Upravna komisija tehnično - visokošolskih fondov.

Z naredbo celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 3. julija 1919 št. 565 Ur. l. se je izdalo ustanovilo za tehnično visokošolske fondove, ki naj jih upravlja posebna za to postavljena komisija. Upravna komisija za te fondove se je kmalu sestavila ter začela v zmislu naredbe pridniti na nabiranjem sredstev, ki naj bi zalagali tehniško - visokošolski fond. Oklic, ki ga je komisija izdala na privatnike, kakor tudi na avtonomna zastopstva je v mnogih našel polno razumevanje za to, da je ustanovitev tehniške fakultete izredne važnosti za naše kulturno in gospodarsko življenje. Tem veljaj naša najpristranejša zahvala imenom učece se tehnične visokošolske mladine. Vsem pa, ki doslej še niso položili svoj obolus na žrtvenik omike in napredka bodi v opomin in posnemanje ter vabilo na sodelovanje k zgradbi tako eminentno važnega kulturnega ognjišča.

Za tehniško - visokošolske fondove so doslej darovali: Trboveljska premogokopna družba 300.000 K, Kemična tovarna Ljubljana - Moste 250.000 K, baron Born 234.000 K, Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani 100.000 K, Upravna komisija za prehodno gospodarstvo v Ljubljani 52.000 K, Jeklarne grofa Thurn, Guštanj 30.000 K, Knezoškof ljubljanski. Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani po 20.000 K, Karol Pollak, tovarnar v Ljubljani, A. Westen, Celfe po 10.000 K, J. Birola, Zagorje ob Savi 5000 K, Kranjska tovarna železnine, Kamnik 3000 K, Bratje Sternberger, Slov. Bistrica 2000 K, Kolinske tovarne kavnih prmesi 1100 K itd.

H koncu bodi omenjeno, da podpira upravna komisija doslej 101 dijakov tehnika na raznih tehniških visokih šolah v inozemstvu, kakor v Pragi, Brnu, Pilbramu, Dunaju, Gradcu in v Ljubnem, 21 šumarjev in geodetov v Zagrebu ter 124 tehnikov raznih strok na tehniški fakulteti kr. vseučilišča v Ljubljani. Poleg teh podpor dijakom, je komisija dovolila in deloma že tudi izplačala znatno svoto 452.000 K za ustanovitev in opremo znanstvenih inštitutov, zlasti za kemični, geološko - mineraloški in elektro - tehnični inštitut. Toda zaveda se komisija, da jo čakajo še druge ne manj važne naloge, če hoče res v polni meri doseči svoj namen, za kar je pa treba še mnogo, mnogo denarnih sredstev. Zato se obrača še enkrat do vseh merodajnih činiteljev, da ji pomagajo doseči svoj cilj, sodelovati pri zgradbi kulturnega zavoda, ki naj bo vreden sovrstnik svojih tu - in inozemskih sesterskih tehničnih visokih šol.

Narodno gospodarstvo.

— ng Valutni problem. Izšla je knjižica predsednika nizozemske banke Visseringa, ki obravnava mednarodni finančni in gospodarski položaj. Znameniti most postavljata sledeče zahteve: 1. Prenehati treba s izdajanjem papirnatega denarja, državnih in komunalnih obligacij, ker ustvarjajo samo dozdnevno in umetno kupovalno silo. 2. Revidirati je dolžniško breme najbolj obremenjenih držav ter ga znižati na zmajljivo mero. 3. Ustanoviti je splošno kreditno organizacijo ob udeležbi vseh važnih dežel sveta. 4. Uvesti je organizirano izmenjavo blaga med onimi državami, čiji valuta ne prihaja več v poštev kot plačilno sredstvo v svetovnem prometu. Po izvedbi teh zahtev je zopet vpostavliti novči sistem in bankovni promet v deželah, katerih valuta je močno trpela.

— ng Škrib za časopisni (rotacijski) papir narašča tudi v Avstriji. Mnogi listi si pomagajo le še od dne do dne. Cena papirja je bila ob pričetku vojne za 1 kg 27 vin, decembra 1919 pa 3 K 65 vin, za 1 kg. Papirnice zahtevalo pa že za veljavnost 1. januarja 1920 povijanje cen tega papirja na 7 K za 1 kg. Časopisni računalo s tem, da bo številka lista stala 1 krono. V organizaciji papirne industrije predurjajo, kako zmagati naraščajoče cene časopisnega papirja. Ker še vedno eksportirajo, hoče držati cene doma na ta način nižje, da se občutno povišajo eksportne cene. Prigomniti je, da je dobavljanje rotacijskega papirja pod državnim nadzorom.

— ng Bankovcev v Nemčiji je bilo julija 1914 v prometu 1800-90 milijonov mark, torej manj nego 2 milijardi. Takom vojne je zmogla trajno naraščati, sedaj pa

učeli tudi posojilniške liste, ki krožijo prav kakor bankovci državne banke. Dne 15. januarja 1920 so imeli v prometu nad 35% milijarde bankovcev ter 13 milijard posojilniških listov, torej blizu 50 milijard žv. Ta stalna množitev papirja, trdi novi državni zakoni in neupravljenost političnega položaja provzročila nezaupanje mednarodne spekulacije. Marka trajno pada, prišla je že na 5% franka, pa se zopet malo popravi.

— ng Bankovci švicarske nacionalne banke imajo po izkazu za leto 1919. metalne podlage 75 odstotkov proti 48,5 odst. v letu 1918. V prometu je bilo zadnje leto 1036 milijonov frankov bankovcev. Metalno pokritje znaša 590,6 milijona.

— ng Položaj lanene industrije. Zveza švicarskih industrijev za laneno stroko

poroča: Položaj lanene industrije je vedno bolj zamotan, daleč je še ta stroka od urejenih razmer. Pomanjkanje lana je večje nego se je mislilo. Predlago kupujejo razpoložno blago po vsaki ceni. Za nekoliko mesecev nastopi najbrž običajno pomanjkanje surove robe. Zaloge v Belgiji so izčrpane. Posledica tega pomanjkanja surovine je občutno povišanje cen za prejo. Vrtoglavo višino so že dosegle. Visoke cene za prejo učinkujejo naravno na tkalnice. Plateno blago je vedno dražje, pa je komaj v bližini bodočnosti računati na izboljšanje.

— ng Na Francoskem imajo po izkazu koncem januarja blizu 38 milijard bankovcev v prometu.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 4. febr. 1920.

Zupan g. dr. Ivan Tavčar otvoril ob 5. popoldne sejo, konstatira sklepčnost in imenuje za overovalca zapisnika občinskega svetnika gg. Hudovernika in Vencajca.

Protest proti ital. imperializmu.

Nato da zupan v kratkih besedah duška čutenju našega naroda ob priliki izročitve ultimatumu Antante naši kraljevini in protestira proti nasilnemu laškemu imperializmu, ki omalovažuje naše zahteve. Jugoslovanski narod mora vstrajati na svojih zahtevah, ker so te zahteve pravične. V prvi vrsti gre pri tem za zahvala naši mladini, ki se je z vsem svojim mladeniškim ognjem zavzela za to vprašanje, zahvala pa tudi vladi, ki je tako moško odgovorila na ultimatum. Tolažimo se, da se je položaj od časa našega odgovora na ultimatum, pa do danes, znatno izboljšal. Tudi naša občina z vsjo odločnostjo protestira proti katerikoli odrganju delov naše kraljevine in proti temu, da bi se sklenil v Parizu kak tak mir, ki bi opeharil Jugoslavijo za njene pravice. (Odobrovanje v zbornici in na galeriji!) — Zupan se spominja nato umrlega bivšega dolgoletnega občinskega svetnika notarja g. Plantana, pri čemur so navzoči občinski svetniki vstali raz sedeže. — Zupan odgovarja nato na razne interpelacije, postavljene v zadnjih sejah, nakar se zapisnik zadnje seje odobri. — Nato poroča mag. svetnik g. Govekar o raznih prošnjah za podelitev domovinstva, pri čemur se nekaterim prošncem podeli domovinska pravica brezplačno, nekaterim proti taksi, drugim zopet se da zagotovilo, da se jih sprejme v občino proti preskrbi jugoslovanskega državljanstva, edino prošnjo trgovcu B. Götzu se njegova prošnja za domovinsko pravico zavrne.

Poročila personalno - pravnega odseka.

Občinski svetnik g. R. Pustoslavšek poroča o dopisu mestnega magistrata glede pokojninskega zavarovanja mestnih uslužbencev pridobitnih podjetij ter se sprejme tozadevni odsek predlog. — Nato poroča o dopisu Mestne hranilnice ljubljanske glede spremembe hranilničnih pravil in predlaga: 1. spremembo § 36, 2. da vzame občinski svet izjavo uradnikov in nastavlencev Mestne hranilnice na znanje, 3. da dovoli zvišanje prejemkov v iznosu 120 odst. od 1. decembra 1919 in 4. da se všteje 9 voljnih semestrov od 1. aprila 1919 dalje v službovanje. — Isti poročevalec poroča nato o dopisu ravnateljstva državne obrtne šole glede ohranitve učnih prostorov v svrhu obrtnega pouka ter predlaga sklep, da obč. svet prejkolišle vstraja na določbah pogodbe, ki jo je leta 1914. sklenila mestna občina z bivšim ministrstvom za javna dela. Vsi odsekovi predlogi so bili sprejeti.

Poročila finančnega odseka.

Podžupan dr. K. Triller poroča o županovem dopisu glede odobritve draginskih doklad mestnim uslužbencem ter povdarja, da bi znaleše te doklade do konca meseca marca t. l. 927.409 K 70 v, kateri kredit naj se naknadno odobri, pri utemeljevanju svojega predloga povdarja zlasti dejstvo, da čakajo v tem oziru bodi občinski svet velike naloge, ki se bodo dale rešiti le z izdatnim investicijskim

posojilom ali pa z izdatnim davkom na alkoholne pijače. — Kredit v izmeri 927.409 kron 70 v se odobri. Na predlog poročevalca se zviša dohodek mestnih podjetij na ta način, da se 1. zviša cena hektovatu elektrike za razsvetljavo na 50 v, za motorje na 25 v in za električno cestno železnico na 15 v za uro. Istotako se zviša cena na plinu na 4 K za 1 m³, cena vode ostane zaenkrat neizpremenjena. Glede zvišanja dohodkov mestne zastavljavnice se sprejme odsek predlog glede zvišanja odstotne mere in se sprejme tudi resolucija, po kateri se naroča posebni komisiji proučevanje vprašanja, ali bi ne kazalo izvesti opustitev in likvidacijo tega zavoda, o čemur naj bi se poročalo na prihodnji seji občinskega sveta. — Nato poroča poročevalec o županovem dopisu glede zvišanja veselečnega davka in predlaga, da se zviša sedanjemu malenkostni veselečni davek na 10 odst. vstopnine, najmanj pa 20 v od vstopnic in bi stopilo to zvišanje 15. februarja t. l. v veljavo. — Sprejeto.

Nato poroča o županovih dopisih glede zvišanja davka na listne cestne električne železnice in o prošnji ravnateljstva cestne električne železnice za zvišanje vožnih tarifov ter predlaga, da se zvišani tarifi odobre, obenem pa zviša davek na listke na 10 odst. Na predlog občinskega svetnika g. Vencajca se sprejme tudi resolucija, s katero se pooblašča župana, da intervenira pri podjetju radi izplačanja enkratnega nabavnega prispevka iz eventualnega dobička tega podjetja v času od septembra do januarja t. l. — Poročevalec poroča nato o prošnji Mestne hranilnice za zvišanje denarne zaloge kreditnemu društvu Mestne hranilnice in se odsek predlog sprejme. — Isti poročevalec poroča o prošnji ravnateljstva mestnega učilniškega zakupa za dovolitev kredita za razne poplave in nujne naprave pri raznih mitulcah in se odsek predlog sprejme. — Končno je podal poročevalec poročilo mestnega knjigovodstva o računskem sklepu aprovizacije za čas od 1. avgusta 1914 do 31. decembra 1919 ter o bilanci mestne aprovizacije z dne 31. decembra 1919. — Dohodki mestne aprovizacije so znašali v tem času 70.893.563 K 35 v, izdatki pa 70.393.152 K 63 v, skupni promet torej 141.286.715 K 98 v, prebitkec 500.410 kron 72 v. — Bilanca koncem leta 1919 izkazuje 2.329.739 K 05 v čistega dobička, od katerega se je porabilo za ubožno akcijo itd. 2.042.062 K 58 v, ostanek 287.676 K 47 v pa je na razpolago pri mestni aprovizaciji. Izvoli se na predlog odseka poseben odsek 3 članov občinskega sveta, kateremu se pritegnejo tudi strokovnjaki. V odsek so bili koncem seje izvoljeni gg. dr. Adlešič, Likozar in Mihevec. Sprejeto.

Poročila policijskega odseka.

Občinski svetnik g. Likozar poda v imenu policijskega odseka poročilo o prizivu Rudolfa Cika proti odkluku magistrata glede odstranitve raznih skladišč v sosesčini njegove hiše in se na predlog odseka njegov priziv odkloni.

Nato sta občinska svetnika g. Vencajc in g. Marinko stavila na g. župana razna vprašanja in interpelacije, nakar je zaključil g. župan javno sejo.

svoje postopke. Nemške učiteljice in učiteljsko so skoro vse izgnali iz Jugoslavije. V Čehoslovakijski je društvo še moglo doseči vzdrževati redon ponk na svojih solah, vendar pa mu povzročajo plače ogromne izdatke, ker mora izplačevati prejemke v češki valuti. V vodstvu nemškega Schulvereina razmišljajo o sredstvih, ki bi družstvu omogočili, da se izkoplje iz sedanjih gmotnih stisk. Šulterajn ima toliko grehov na vesti, da bi mu zlasti mi Slovenci privoščili, ako bi neslavno poginil.

— Nestrojni Nemci v Ljubljani. Slušatelj Voltman v Prešernovi ulici je iskal pomočnika. Prišel se mu je ponudil Slovenec, pa ga je odslavlil, češ, da si premislji. Znano pa je, da Slovenca sploh ne sprejme. V Gradcu in na Dunaju odstavljajo Slovence in v Ljubljani — tudi. Ali bomo to trpelj?

— Trikratni živjo vsem, ki se vračate! Komanda dravske divizije, oblašč v Ljubljani je pod zgorajšnjim naslovom izdala za vračajoče se vojne učelnike iz Italije proklamacijo, ki obsega pozdrav in kratko navodilo, kam se imajo učelniki obrniti radi zglastive, učelniki pristojnih, civilne obleke, radi morebitnega nadpregleda itd. Te proklamacije so se dale natisniti in vsak učelnik dobi na sprememni postaji po en izvod. Razposlale pa so se tiste tudi vsem županstvom, da tista vedo, kako imajo postopati. Županstva so dobila obenem s tem tudi evidenčne listke, katere morajo z domov se vrnivšim učelnikom v dvojnem izvodu polniti in izvod pristojni polkovni okružni komandi (Maribor, Celje, Ljubljana, Ptiberk), drug izvod pa vojaški intendanci za Slovenijo v Ljubljani. Vsak učelnik se mora tekom 48 ur potem, ko je prišel na svoj dom, zglastiti pri županu z dokazilom o razkuženju. Da se ne zanese v našo deželo kaka bolezen, naj vsi župani skrbno pazijo, da se bodo spojinjevali vsi predpisi glede razkuženja. Natančnejša navodila o tem so županstva itak dobila od zdravstvenega oddelka za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

— Iz magistratne službe. Nadzornik mestnih delavcev Vinko Magister je bil na svojo prošnjo stalno vpokojen. Magistratnemu oficijalu Ivanu Tavčarju je bil podalšan dopust do 1. maja t. l. S 15. januarjem je bil reaktiviran vpokojeni pisarniški ravnatelj Jernej Boltar. Uslužbenecem gasilnega in reševalnega društva Antonu Zdravču in Gašperju Kumle se je zvišala mesečna nadbata na 420 K.

— Iz obrtne stroke. Mestni občinski svet je sklenil priporočati: prošnjo Ivane Lavtarjeve za podelitev gostilniške koncesije, prošnjo Frančiške Novakove za razširjenje gostilniške koncesije, prošnjo Mariete Tomšičeve za podelitev koncesije za prodajo kave in čaja na stojnici in prošnjo Ivana Radovana za podelitev zobotehniške koncesije.

— Pozor pred ponarejenimi bankovci. Centralna uprava za trgovački promet za inostranstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani, nam poroča: Pri blagajni njenega urada je plačala dne 29. t. m. neka tvrdka iz Maribora večji znesek s tisočaki, med kojima se je konstatiralo na licu mesta 19 falsifikatov. Opozarja se s tem vso javnost, da strogo pazi v lastnem interesu in na korist države na take falsifikate, ker so jako dobro ponarejeni in jih je mogoče le z veliko pozornostjo razločiti od pravičnih po temnejšem tisku ter po drugačih potezah okrasov. Orel je slabo ponarejen. Na teh bankovcih pa so obenem ponarejene tudi stampljke, oziroma žigi in je skoro na vseh kaka slovniška ali drugačna napaka.

— Kolki z ravnimi robovi. Ker so nastali dvomi, ali se morajo sprejemati bankovci, ki nosijo kolke z ravnimi (neperforirani) robovi in so opremljeni po največ s hrvatskimi žigi, se opozarja, da so vsi bankovci, kolkovani s takimi kolki, veljavni, ako so sicer ti kolki pristaj in je kolkovanje pravilno izvršeno. Torej ni nihče upravičen, da zavrne take bankovce.

— Otvoritev telefonske centrale pri poštnem uradu Cankova v Prekmurju. Pri poštnem uradu Cankova (Prekmurje) se je otvorila telefonska centrala brez javne govornice za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— Gospodarska kontrola dožalov vladu za stvarno domovinstvo v Ljubljani. Odda 20 ml rumove kompozicije in rumu s 40 do 44 odst. Traleca iz skladišta v Ptutu. Enako se odda zaloga ene cisterne katrana, ki se nahaja na postaji državnega kolodvoza. Reflektanti za označeno blago naj vložijo prošnje pri gorelem uradu do 15. februarja 1920 z navedbo posebnih cen.

Tatovi glasbeniki. Včeraj sta bila aretirana neki Anton Bavdaj in neki Josip Fridal, ker sta okrož postajala 4 avtomobilne plače za 14000 kron. Plačli so bili last vojaške urave. — Polica je zaplenila v neki avtomobilu dolovljeni P. osem avtomobilov, ki so bili tudi vojaški last.

— Znanstveni arhivski in uradni. Danes ponoči je preminil naš dokolletni član g. Fran Bartl, uradnik okrajne bolnišnice blagajne. Pogreb se vrši v petek dne 6. t. m. ob pol 4. uri popoldne. — Znanstveni arhivski in uradni. Danes ponoči je preminil naš dokolletni član g. Fran Bartl, uradnik okrajne bolnišnice blagajne. Pogreb se vrši v petek dne 6. t. m. ob pol 4. uri popoldne.

mo zadnjo čast našemu zvestemu tovaršu, prosimo polnoštevilne udeležbe.

— Smrtna kosa. Zdenka Daks, rojena Ladiha, soproga nadstojnika Maksa Daksa v Učiteljski tiskarni. Po-

greb je v soboto popoldne ob 2. — V Trnovski ulici št. 23 je umrla gdnja. Josipina Debevec, poštna adjunktinja. Pogreb bo v petek ob pol 14. Blag jim spomin!

Najnovejša poročila.

KONCENTRACIJSKI KABINET NA VIDIKU.

Beograd, 4. februarja. Regent Aleksander je pozval v torek k sebi predsednika začasnega predstavništva dr. Pavlovića ter konferiral dolgo z njim o možnosti sestave koncentracijskega kabineta ali pa, če bi bila sestava takega kabineta popolnoma nemogoča, vsaj glede sestave širšega koalicijskega kabineta.

Pri tej priliki je izročil regent dr. Pavloviću tudi lastnoročno pismo, v katerem opozarja regent na veliki zgodovinski moment, ki ga baš v teh dnevih preživlja naša država. Regent apelira na vse politične skupine, ki stoje na stališču narodnega in državnega edinstva, da složno nastopijo v teh težkih časih ter se z njimi dogovarja glede sestave koncentracijskega kabineta.

Dr. Pavlović je takoj nato pričel s konferencami s posameznimi šefi političnih strank in s predsednikom ministrskega sveta Davidovičem. V obče se misli, da bo dr. Pavlović s svojo misijo uspel. Glavno sporno vprašanje tvori v tem trenutku vprašanje zasedanja portfelja ministrskega predsedstva in notranjega ministva. Politična borba se vrši sedaj zlasti med Svetozarom Pribičevićem in Stojanom Protićem. V političnih krogih so mnenja, da nobeden izmed obeh ne bo zmagal. Glede Protića se zatrjuje v političnih krogih, da ima največ izgleda, da mu bo poverjeno predsedstvo ustavotvornega odbora, glede Pribičevića pa se govori, da bo najbrže prevzel portfelj ministrstva za notranje zadeve. V političnih krogih se mnogo imenuje tudi ime dr. Milenka Vesnića, našega bivšega poslanika v Parizu. Vesnić se nahaja ravno kar na potovanju po Vojvodini ter je bil brzojavno pozvan v Beograd. Ali gre za sestavo kabineta, še ni znano. V tem slučaju, da bi Vesnić prevzel sestavo kabineta, bi dobila ministristvo za notranje zadeve Demokratska zajednica, vendar pa bi Sv. Pribičević v tem slučaju prevzel drug portfelj v tem ministristvu.

Politični krogi vedo, da obstoja med socialisti hudo nerazpoloženje in da ne vstopijo v vlado, če se poveri dr. Koroščevemu klubu kak ministski portfelj. Če se uresniči gotove aspiracije dr. Koroščevega kluba, bi bil odpor socialistov še hušji.

Po dosedanjih kalkulacijah bi prišlo v novi kabinet 6 demokratov, 4 radikalci in 2 člana Narodnega kluba. Kandidata opozicijskega bloka sta Drinković in dr. Ivan Lorković, kandidati Demokratske zajednice Davidović, Sv. Pribičević, Drašković in Veljković.

Vsi politični klubi imajo neprestano seje, v katerih se posvetujejo o možnosti sporazuma, do katerega, tudi po prepričanju demokratov, prav gotovo pride. Pri tem se raznaša tale vest: Če se posreči sestavi koncentracijski kabinet, bo sklicano 15. februarja narodno predstavništvo, ki se bo najprej bavilo z zunajpolitičnim položajem naše države torej zlasti z jadranskim vprašanjem. Nato bi prišel na vrsto volilni red, nakar bi se volitve razpisale. Seje narodnega predstavništva bi trajale en mesec ter bi se po rešitvi zgoraj omenjenih vprašanj v poglavitnem bavile z vprašanjem ustavotvorne skupščine, za katero bi se mogla izvršiti volitev začetkom aprila.

DR. VESNIĆ SE VRAČA V PARIZ.

Beograd, 4. februarja. Glede našega dosedanjega poslanika v Parizu, Vesnića, smo dobili poleg zgorajšnje še drugo informacijo. »Beogradski Dnevnik« pravi, da je prišel poslanik Vesnić v Beograd, da sondira notranjo politiko v naši državi nakar bi se odločil, ali ostane kot poslanik v Parizu ali vstopi v politično življenje v domovini. V Beogradu je zbral okrog sebe nekatere mlade članke radikalne stranke, ki so zelo demokratskega mišljenja in ti so zahtevali od njega, da nastopi proti Stojanu Protiću. Vesnić se je prepričal, da niso dani pogoji za njegovo politično delovanje v domovini ter se vrača v Pariz.

REGENTOVA BOLEZEN.

Beograd, 4. februarja. Regent Aleksander je že zapustil posteljo, ne sme pa še iz sobe. Sprejemanje na dvoru je odgojeno. Včeraj je poklical k sebi predsednika začasnega predstavništva dr. Dražo Pavlovića ter mu naložil dolžnost, da konferira z vsemi strankami glede sestave koncentracijskega kabineta. Regent je tudi izjavil, da ima koncentracijski

vlada izvesti volitve v ustavotvorno skupščino. Dr. Pavlović je konferiral že s Protićem. Drinkovićem in dr. Korošcem. Danes se konferenca nadaljuje.

VOJAŠKA KONVENCIJA S ČENO-SLOVASKO.

Beograd, 4. februarja. Kako se zatrjuje, se vrše sedaj razgovori med našo državo in Čehoslovasko glede vojne konvencije. Pogajanja potekajo zelo dobro in je pričakovati, da pride v najkrajšem času do sporazuma.

NAŠ MEDNARODNI POLOŽAJ.

Beograd, 4. februarja. Kako poročajo iz Beograda merodajni činitelji, se je naša pozicija po odklonitvi ultimatumu znatno izboljšala, tako da o ultimatumu že sploh ni več govora niti v službenih krogih. Simpatije politikov so večidel na naši strani in tudi časopisje in javnost sta se postavila za nas.

ODGOVOR OPOZICIJE VLADI.

Beograd, 4. februarja. Odgovor opozicijskega bloka vladi stremi za tem, da vstopi opozicija tudi v kabinet, če bodo za to dani ugodni pogoji. Opozicija zahteva za sebe portfelj notranjih zadev, ki bi se moral prepušiti kakemu radikalnemu politiku. Če bi demokratska zajednica te zahteve ne hotela izpolniti, zahteva za se mesto ministrskega predsednika, za katero mesto ima baše pripravljenega poslanika Vesnića. Na vsak način pa zahteva opozicijski blok sklicanje narodnega predstavništva. Odgovor, ki ga je postavil Stojan Protić in tudi že podpisal, se je moral naknadno na zahtevo mnogih poslancev opozicije preustrčiti in ublažiti.

NAŠ POSLANIK PRI VATIKANU.

Beograd, 4. februarja. Prestolonaslednik regent Aleksander je podpisal ukaz, s katerim se imenuje za našega izrednega poslanika in pooblaščenega ministra pri sveti stolici dosedanjega tajnika pri tem poslanstvu dr. Luja Bakutića.

MINISTER DVORA.

Beograd, 4. februarja. »Tribuna« poroča, da je vest, da je imenovan minister dvora Balugdić za poslanika v Washingtonu in da pride na njegovo mesto sedanjí poslanik v Washingtonu Jovo Jovanović, popolnoma neistinita.

STAVKE V SRBIJI.

Beograd, 4. februarja. Komunisti nameravajo v Beogradu za jutri, 5. t. m., proglasiti generalno stavko. V uradništem domu bo ta dan veliko zborovanje. Vlada je odločena preprečiti vse, kar bi ogrožalo redni promet.

Beograd, 4. februarja. Na prosti Paračin - Negotin je izbruhnila železničarska stavka. Vlada je odločena, da udariti to gibanje.

DESOKUPACIJA DALMACIJE.

Beograd, 4. februarja. Odsek za saniranje pasivnih krajev naše države je odredil, da se od zaloge pšenice in koruze, namenjene za Dalmacijo, oddeli posebna zaloga za sedaj še od Italijanov okupirane kraje.

DUHOVNIŠKI REFORMISTIČNI POKRET.

Zagreb, 4. februarja. Zagrebški nadškof dr. Bauer je odpotoval v Rim, da posreduje in poroča o duhovniškem reformističnem pokretu na Hrvatskem.

Borze.

LDU. Curli. 4. februarja. (CTU) Deviza Dunaj 1.40; Berlin 6.10; Praga 5.30; avstrijski kronski bankovci 2.

LDU. Dunaj. 4. februarja. (CTU) Izplačila na Zagreb 237—247; na Prago 320—340; SHS - krone 210 do 230.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Vseled obolnosti več članov naše opere, nam začasno ni mogoče urediti repertoarja v naprej. Ker nam ni mogoče uprizarati novejših opernih del, se predstave nekaj dni ne bodo vršile v abonementu. Prosimo p. n. abonente, da nam to oprostite. Prepričani smo, da tako ustrezemo p. n. abonementu bolj, kakor z vedno izpremenljivo in odpovedno, k čemur smo bili zadnji čas, brez naše krivde prisiljeni radi obollosti članov. — Upamo, da nam p. n. občinstvo z ostrim na razmere oprostí tudi nam neľubo neurednost repertoarja.

Repertoar. Opera: V četrtak, dne 5. februarja: »Rigoletto«, uradnik predstava, izven abonma. V petek zaprto. V soboto 7. febr.: »Coppelia«, kraljica tude, izv. abonma. — Drama: V četrtak, dne 5. februarja: »Nočni čuvaj«, abonem. E - 31. — V petek, dne 6. februarja zaprto. — V soboto, dne 7. februarja: »Nočni čuvaj«, abonem. B - 22. — V nedeljo, dne 8. februarja: »Nočni čuvaj«, abonem. B - 22.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. februarja 1920.

— Vse, kar je prav! Ako kdaj potrebuje instruktorja, hlapca, vzgojitelca, hišno ali kaj sličnega, pošlje stvar uredništvu, v brezplačno oblovo seveda. In vsak utemeljuje to svojo zahtevo. Prvi ima pravico do brezplačne obloave za to, ker je »notorično znan rodoljub, ki si je že pridobil neverljivega zaslug za narod in je že ogromno žrtvoval za narodno stvar«, drugi je mnenja, da se mu mora brezplačnost priznati že za to, ker daje v svojem oglaševanju prednost — beguncem in invalidom, tretji pa reklamirajo zase brezplačnost za to, ker slučajno zastopajo kakšno narodno podjetje, končno pa vlada in njeni organi, ki sploh mislijo, da imajo fisti svoje predale samo za to, da se v njih brezplačno objavljajo razni službeni komunikati, uradne naredbe in odredbe, ukazi in fermati. Potrpljivo smo vse to prenašali ter tlačili in tlačili, sedaj pa smo se naveličali te tlače, ki je pod solncem božjim ne opravipla noben drugi list, in pravimo: Za oglaše brez izjeme je na razpolago inersatni del. Kdor hoče oglaševati, naj plača!

— Star način politične borbe. Urednik mariborske »Straže« Fran Žebot je hotel dokupiti uradnika na mariborskem magistratu, da mu izroči neke tajne uradne spise. Uradnik je o tem poročal, kakor je bila njegova

dolžnost, nadrejeni mu oblašči, ki je stvar prijavila držav. pravništvu. Žebot je bil nato aretiran in državno pravništvu v Mariboru je odredilo, da se ga pridrži v preiskovalnem zaporu, dokler niso zaslišane priče. Zaslišanje svedokov je bilo v dveh dneh končano, nakar so Žebota izpustili iz zapora. Jasno je, da je državno pravništvu vršilo samo svojo dolžnost. Kljub temu napada sedaj »Straža« na najpogostejši način državnega pravdnika v Mariboru dr. Grassellija. Očita mu, da je bil pod Avstrijo šoljonažni oficir v Spilju in kasneje samočlen pri »Kriegsüberwachungsamt« na Dunaju ter mu podtika, da je kot tak zagrešil razna dejanja, zaradi katerih bi ga morali poklicati na odgovor. Kdor pozna dr. Grassellija, vé, da je bil vselej dober narodnjak in poštenjak, ki ni niti v najtežavnejših položajih zagrešil ničesar, kar bi ga moglo kompromitirati pred slovensko javnostjo. To vé prav dobro tudi gospoda okrog »Straže«, a ga kljub temu napada in šika kot nekak izmoček slovenske družbe. Ali je to dostojno, ali je to moralo? Ne vemo, v koliko je kriv urednik Žebot, to bo pokazala obravnava, to pa vemo, da je postopal državni pravdnik zgledno z zakonitimi predpisi. Napadati ga sedaj radi tega, je podla in političnih ljudi nevedno.

— Nemški Schmeidler v gostih stiskah. Nemški listi javljajo: »Nemški Schmeidler se nahaja v veliki stiski, ker je bil aretiran in sedaj v zaporu.«

arja popoldne: »Popelka«, izven abom.; zvečer: »Na dnu«, izven abom. — V ponedeljek, dne 9. februarja: »Korenček« — »Zenitev«, abom. D - 22.

Marionetna gledališča: V četrtak 3. in nedeljo 8. in torek 10. februarja v dvorani Mestnega doma ob 4. popoldne: »Prolog« — »Čarobne gosle«.

Koncert v Trbovljah prireditelj v sredo dne 11. februarja ob 8. zvečer v Fortejevi dvorani jugoslovanska umetnika g. J. Tkalčič, virtuos na violončelo in g. C. Ličar, klavirski virtuos. Oseba vabila se ne razpisuje.

Za lovca. V kratkem začne izhajati v Beogradu glasilo lovskega združenja pod naslovom »Lovac«. List bo izhajal polmesečno.

Sokolstvo.

Zemski telovadni krogi Sokola I. v Ljubljani vabi na svojo »Telovadno akademijo«, ki jo priredi v soboto, dne 7. svečana t. l. v veliki dvorani Uniona z že objavljenim sporedom. — Opozorjamo starše na to prireditev, kjer bodo dobili točen vpogled v delo v telovadnicah in se pričeli kaj vse doseže sokolska disciplina in vztrajnost dela. Naše male Sokolice bodo pokazale, kakšen uspeh ima točno in vestno zahanjanje v telovadnici! Članice bodo izvajale češke proste vaje za vsokolski zlet v Pragi leta 1920. V preciznem izvajanju teh vaj, katerih posamezniki gibi tržajajo vso bol zatiranega slovanskega naroda in veselje zmage nad zatiralci, si bo lahko ustvaril vsak posameznik sliho našega preteklega življenja. S telovadno članico na orodju se bo nudil vsem, za telovadno vnetim gledalcem vpogled v vedno naraščajočo sprtnost in moč telovadk.

Po telovadni akademiji bo sledil kratak odmor, da se bo dvorana pripravila za ples. — Vstopnice se daje v predprodaji pri s. Gorjanc, Mestni trg 3, Vstopnina 10 kron, sedeži po 10 K; za člane in članice v predprodaji vstopnina 6 kron, na dan prireditve po navadnih cenah.

Sokol I. opozarja in vabi bratsko članstvo ter drugo cenjeno občinstvo na

svojo današnje plesno prireditev, ki se vrši v dvorani hotela »Union« ob 8. večer. Sodeluje kompletni društveni salonski orkester. Za poseto se priporoča obzor. Zdravo!

Primorski sokolski krogi ima danes 5. t. m. svoj debatni večer v kavarni Zvezda (posebna soba). Predaval bo dr. Čok, narodni poslanik o našem zunanepolitičnem položaju.

Mastarada ljubljanskega Sokola se vrši letos na pustni torek v obeh dvoranih Narodnega doma. V eni prihodnjih številkih priobčimo podrobnosti.

Sokolski ples priredi Sokol Mozirje v soboto dne 7. februarja 1920 v hotelu Mirja v Mozirju.

Sokol v St. Jurju ob južni železnici priredi v nedeljo, dne 8. februarja ob 20. uri »Večer jugoslov. pesmi« z gledališko igro »Brat Sokol« v gostinskih prostorih brata Klanjca.

Sokol v Radomlju priredi skupno z društvom »Jugoslavija« v nedeljo, dne 8. februarja po gledališki predstavi »Španska muha« v vseh prostorih predpustno veselico.

Društvene vesti in prireditve.

Občni zbor »Splošnega sloven. ženskega društva« se vrši v nedeljo 8. t. m. ob 4. uri pop. na magistratu. Dnevni red: Pozdrav predsednice. Poročila tajnice, blaginjske in knjižničarke. Slučajnosti. Volitev odbora. Naj bi se udeležile vse članice občnega zbora ter naj še te zadnje dneve pridobije novih pristajni. Vsaka zavedna Slovenka mora biti članica »Splošnega sloven. ženskega društva«. Članice sprejema knjižničarka vsak torek, četrtek in petek od 5.—7. ure zvečer v društvenih prostorih.

Slov. pevsko društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani je priredilo v soboto 31. januarja v hotelu »Union« zabavni večer, na katerem je nastopil

društveni moški pevski zbor prvič samostojno. Izvedel je pet del: »Sloven«, »na dnu«, »Cias domovinski«, »Moj dom«, »Savsko in Irsko olivljeno«. Vse točke so bile dobro sprejete, za kar gre hvale la marljivemu pevskemu g. Premiču. Upati je, da se ta pevski zbor, obsoječ skoraj iz samih dosedanjih pevskih lajlov, v kratkem razvije v zdravo, močno pevsko društvo. — Pri prireditvi je svirala marljivo godba dravske divizije. Društvu čestitamo na prvem uspehu in mu želimo lepega razvika.

Sestanek vseh tesarstvenih mojstrov in Slovencev in svrhu ustanovitve strokovne zadruge, se vrši dne 22. februarja ob 9. dopoldne v mestni posvetovalnici (magistratu). Na ta sestanek so vabijo vsi tesarst. mojstri iz cele Slovenije, ker gre za ustanovitev velevalne gospodarske strokovne organizacije.

Ciril - Metodova podružnica za Orobelno in okolice priredi 8. februarja, v nedeljo predpustno veselico v prostorih gostilne Zidar v St. Vidu. Čisti dobček je namenjen za Slovenske vojne stroje.

Poizvedbe.

V ruskem vjetništvu je umrl Martin Nagode, star 22 let, pešec 97. pp., dne 21. junija 1917 v Nižnem Novgorodu. Svoji naj naznanijo svoj naslov »Slov. Rdečemu križu« v Ljubljani.

Ključ (Wertheim) se je našel na planinskem plesu in ostroga. Dobi se pri Korenčanu na Starem trgu. Istotam se dobi tudi broža, srbsko ročno delo, ki je bila najdena v drevoredu.

Svoje vojne vjetnika Franc Stefančič, roj. 1882., naj naznanijo svoj naslov »Slov. Rdečemu križu« v Ljubljani.

Poziv, Ivan Virant iz Grosuplje št. 44 je danes od deželne blagajne sko-

si Oglavni trg do Turjanskega trga ali od tam do Prešernove kavarne izgubil 638 ali 639 K, to je dva kosa po 100 kron, 8 po 50 K in drugo v papirnatem drobnem prostu, to je brez denarnice. — Ljubljana, 3. februarja 1920. Iv. Virant.

Tisoč frankov ali 10.000 kron dobi, kadar mi pomaga izslediti dotično osebo, ki me je tožila neresničnih dejanj pri deželni vladi, vsled katerih sem bil zato več časa interniran v Ljubljani. Ivan Kach, izdelovatelj harmonijev sedaj v Gorici, Via Ascoli 31.

Poziv. Pričetkom septembra lanskega leta je bil pozabljen v večernem vlaku Celje-Maribor fotografski aparat »Ideal 246« znamke Ika, 9 krat 12 (Compound-Verschuss). Ker se je med tem posrečilo najti sled sedanjega imetnika, se isti tem potom pozivlje, da odda aparat hišniku v Mariboru, Viktrinska ul. 17 osebo ali po pošti, kar bi se morala drugače vsa stvar izročiti policiji.

Včeraj dne 4. februarja se je v sredini mesta izgubila damska ura (tula z zlatimi zvezdicami) in damska verižica k urli. Na verižici je bila mala knjižica iz zlata z monogramom K. T. Prosi se naj pošteni najditelj proti dobri nagradi to odda upravništvu »Slov. Naroda«.

Slika, slikana z olinatimi barvami, signirana s črkami »Jela, 8. I. 1919« se je našla. Okvir je rujav z zlatimi okraski. Lastnik, ki naj izkaže pravilno posest, naj se zgleda pri policijskem ravnatelstvu v Ljubljani, soba št. 19.

Pozor gg. lovci! Pogreša se od 30. januarja lovski pes fermač, krepke rasti, kratkoduha, bele barve s svetlo - rjavimi lisami, približno 50 cm visok, 80 cm dolg, sihi na ime »Hektor«. Primerna nagrada za izsleditev. Obvestila na naslov: A. Potokar, Karlovska cesta 15, Ljubljana. 827

Zgubil se je v nedeljo pes bernardinec, pol leta star, z belo dolgo dlako in rjavimi lisami. Pošteni najditelj se prosi, da ga pripelje nazaj proti nagradi Sv. Petra cesto št. 71.

Vremensko poročilo.

Vreme nad morjem 2002			Srednji zračni tlak 750 mm		
Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4. 2. pop.	750.8	2.2	sl. sever	jasno	
9. zv.	749.2	-0.7			
5. 7. zj.	749.4	-0.9	brezvet.	oblačno	

Obir 2044 m nad morjem.

19. zv.	604.5	-5	sl. svv.	jasno
27. zj.	603.8	-2	sl. zap.	

Padavina v Ljubljani v 24 urah 0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 0.7, normalna -1.4°

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 velikih specialni steklenici 24 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprta? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami, 6 škatlic 12 K. — Zelo učinkovita švedska tinktura 1 steklenica 12 K. — Omoči in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 238, Hrvatska.

MATTONI-JAVA
GISSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

KLAVIR (Bösendorfer, starejši sistem) se v dobrem stanju, se prodaja na Bledu. Več pove g. Božidar Vodeb, Ljubljana, Breg št. 18/III. 867

Gospodinja išče sobo. Ponudbe: Tovarna Bogad. 856

Napredaj je večja hiša z gostilno in trgovino. Kje. pove upravništvo Slov. Naroda. 848

Kovačnica z orodjem v prometnem stanju na Gorenjskem se da takoj v najem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 858

Vagon konjskega senna se takoj kupi. Ponudbe franco postaja Vižmarje. Tovarna lesnih izdelkov Zg. Gameljne nad Ljubljano. 860

Prodajo se še polnoma nove rdeče jahalne hlače. Naslov pove uprava »Slov. Naroda« 861

Prodajalica čez 20 let stara, se sprejema v trgovini z mešanim blagom pri trdnici Antona Verbič, Sevnica ob Savi. 877

Mizar se sprejme v svrhu popravila raznih stvari. Vrnjaša se pri restav. B. Stachta v Narodnem domu. 883

Gospodinja išče sobo, preskrbi pre- pod »Premag 873« na uprav. Slovenskega Naroda. 873

Napredaj imam 20 vagonov smrekovega, tesnega lesa (tramo). Pismene ponudbe na upravništvo St. Naroda pod »Les 868«. 868

Napredaj je kompletna jedilnica iz raz- ljanje hrastovine, 3 perzijske preproge in rjava konjska brada. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 872

Jezdni konj skopljene, 9 let, temno- rjav, 175 cm visok, se prodaja za 12.000 kron. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 864

Fotografski aparat, Zets objektiv, fo- kus 4:5, format 10x15 z vsemi približniki in 36 plošč se prodaja za 3000 kron. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 865

Mehlovano sobo z električno razsvet- ljavjo išče profesor. Poučeval bi eventualno francoščino. Ponudbe pod »Romanist 861« na upr. Slov. Naroda. 851

Stanovanje išče mirna stranka proti nagradi 300 K. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod: »Železničar 852« 852

Kupujem umetniške starine pohištvo, slike, porcelan in sičino. Po- nudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod »starine 853« 853

Prodaja se: nove zimске modre hlače. oprava za sušenje sadja, razne cevi za peti, vrtna škropilnica. Ogleda se v nedeljo, 8. februarja do- poldne, Tržaška cesta 12. 857

Mlad možan fant, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, išče mesta kot učenec v neki večji trgovini mešane stroke, najraje v Ljubljani, pa tudi izven Ljubljane. Na lov pove uprava Slov. Naroda. 871

Posestvo 130 orolov v bližini Metlike, z živim in mrtvim inventar- jem kakor tudi z gospodarskim rošlop- jem se prodaja. Naslov pove upravništ- o Slovenskega Naroda. 876

Starejša, izobražena dama želi mesta pri kani roditelj. Ponudbe od- plac po transakciji stvar. Ponudbe »od- plac po transakciji stvar«. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda. 866

Iščem službo oskrbnika, razumem, vso ekonomsko, tudi vrtnar- stvo. Oženjen brez otrok. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 776

Sprejmeta se dve služkinji, prva kot sobarica, druga za vsa hišna dela, proti dobri hrani in plači. Ponudbe: Emonska cesta 8/II. 773

Bošnja gospa išče sobo če mogoče z hišna dela, proti dobri hrani in plači. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Oskrba/831«. 831

Starine, zlasti pohištvo, podobne, pre- žge itd. kupi zasebnik. Ponudbe za lasino zbirko. Ponudbe s popisom in ceno na poštni predal 161 795

Učenka z dobrimi spričevali sprejme trg. mešane blaga Ludevica Smole v Sevnici ob Savi. 799

Prodajam 1000 v originalnih zabojih po 1440 komadov po K 1.50 komad. — Ponudbe na Em.Sap ane v Rogatcu, (Slov. Starensko). 544

Večja množina štedilnikov je napredaj. Poizve se: Jeranova ul. številka 11. 10424

Proda se vinograd, 3 1/2 orala (joha) in 3/4 orala hoste, oddaljeno eno uro od trga Sevnice. Več pove S. Verbič, Sevnica ob Savi. 878

Proda se smoking, popolnoma nov, (Gehrockanzug) za srednjo postavu, in še skoro prav nič nošena. Dalje čast- niški skomiji, lakaste in druge čast- niške monture in drugo. Vprašati med 14. in 15. uro ob delavnikih na Blei- weiserjevi cesti 25 I. naslov. 854

Mojstra za izdelovanje opake sprejme Rudniško vodstvo, Rajhenburg s strojnimi obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslov- svo ponudbe neposredoma na zgo- rajšnje rudniško vodstvo. 863

Kdor posedu pohištvo za spalno sobo do enega leta ali dalj časa proti dobremu plačilu, naj pošlje ponud- bo naupravo Slov. Naroda pod šifro: »Zakonski par 876«. 875

Proda se vinograd, 3 1/2 orala (joha) in 3/4 orala hoste, oddaljeno eno uro od trga Sevnice. Več pove S. Verbič, Sevnica ob Savi. 878

Proda se smoking, popolnoma nov, (Gehrockanzug) za srednjo postavu, in še skoro prav nič nošena. Dalje čast- niški skomiji, lakaste in druge čast- niške monture in drugo. Vprašati med 14. in 15. uro ob delavnikih na Blei- weiserjevi cesti 25 I. naslov. 854

Mojstra za izdelovanje opake sprejme Rudniško vodstvo, Rajhenburg s strojnimi obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslov- svo ponudbe neposredoma na zgo- rajšnje rudniško vodstvo. 863

Kdor posedu pohištvo za spalno sobo do enega leta ali dalj časa proti dobremu plačilu, naj pošlje ponud- bo naupravo Slov. Naroda pod šifro: »Zakonski par 876«. 875

Proda se vinograd, 3 1/2 orala (joha) in 3/4 orala hoste, oddaljeno eno uro od trga Sevnice. Več pove S. Verbič, Sevnica ob Savi. 878

Proda se smoking, popolnoma nov, (Gehrockanzug) za srednjo postavu, in še skoro prav nič nošena. Dalje čast- niški skomiji, lakaste in druge čast- niške monture in drugo. Vprašati med 14. in 15. uro ob delavnikih na Blei- weiserjevi cesti 25 I. naslov. 854

Mojstra za izdelovanje opake sprejme Rudniško vodstvo, Rajhenburg s strojnimi obratom. Prednost imajo reflektanti s prakso v tej stroki. Prosilci naj naslov- svo ponudbe neposredoma na zgo- rajšnje rudniško vodstvo. 863

Kdor posedu pohištvo za spalno sobo do enega leta ali dalj časa proti dobremu plačilu, naj pošlje ponud- bo naupravo Slov. Naroda pod šifro: »Zakonski par 876«. 875

Proda se vinograd, 3 1/2 orala (joha) in 3/4 orala hoste, oddaljeno eno uro od trga Sevnice. Več pove S. Verbič, Sevnica ob Savi. 878

Proda se smoking, popolnoma nov, (Gehrockanzug) za srednjo postavu, in še skoro prav nič nošena. Dalje čast- niški skomiji, lakaste in druge čast- niške monture in drugo. Vprašati med 14. in 15. uro ob delavnikih na Blei- weiserjevi cesti 25 I. naslov. 854

Išče se za takoj za trgovino s specijalnim, manufaktur- nim, kolonialnim blagom, dež. pričetki, na jako prometnem kraju na Dolenjskem, zanesljiv 767

kompanjon ali kompanjona (s kapitalom 70.000 do 80.000 K). Ponudbe pod »Promet 809« na upravo »Slovenskega Naroda«. 809

Cigaretni papir: Golub, Abadie, Club in So- mum pripočita na debelo Pa- pirnaga Ur. m. Ljubljana, Mestni trg št. 11. 83

V trgovsko hišo v Ljubljani, kjer je gospa večidel odsotna, se sprejme res dobra, zanesljiva 814

skrbna kuharica in vestna sobarica. Plača 100 K. Naslov pove uprav- ništvo »Slovenskega Naroda«. 792

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

Upravitelj izurjena moč, se spre- me v fino trgovino, proti dobri plači. Stanovati mora pri starijih v Ljubljani. — Ponudbe pod »Blagajničar 767« na upravništvo St. Naroda. 767

Frezo, in leseno strugano mizo pro- takoj električna družba Ledenska, Koroška. Zgledati se za ogled in pogajanja pri Jožetu Arnejcu, pošta in postaja Ledence. 731

Dober klavir se prodaja. Sodna ulica št. 2/III. desno od 2—3. 834

Zabotehničar-asistenta prvovredna sila uz veliku plaču traži dr. Spmann Friedrich, Zagreb, ulica 5. 814

Pristno dalmatinsko vino (z oboja Vis) imam le nekaj sodov v zalogi. Vprašanje na poštni predal 164 Ljubljana. 797

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

„SOKOL“ u Sinju učitelja glazbe, koji bi u prvem redu bio vješt glaso- vira, te podučavanju glazbenog pomladka i pjevačkog zbora. Mjesna plaća 800 K. Učitelj će moći da u slobodno vrijeme zasluži u privatnim podučavanjem. Nastup 15. veljače 1920. Molbe sa sve- dočbenom upravi Upravnim Odboru, gdje će najzadovoljniji dobiti i druge evan- gelizacijske potrebite informacije. 815

SPEDICIJSKI ODDELEK:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinjanja, prevozi z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Najbolje domače podjetje v Jugoslaviji

„BALKAN“

Trgovska, špedicijska in komisijska deln. družba. — MARIBOR

PIŠARNA:

Reiserjeva ul. 1. Telefon intern. 375.

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi trgovskimi.

BLAGOVNI ODDELEK:

Prodaja vsakovrstnega kolonialnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorske kupčije.

KOMISIJA:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

662

Vinara

Fran Jakovac, Jaska, Hrvatsko.

priporoča pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Zamenja se

dobro vpeljana trgovina s steklom porcelanom in steklarsko obrtjo v prometnem mestu Nemške Avstrije, za enakovredno trgovino iste stroke, v kakšnem večjem mestu Jugoslavije. (Kranjske, Stajerske ali Hrvaške). Ponudbe pod „Steklo 812“ na upravo lista. 812

Občinski zastop v Radgoni je sklenil **prodati svojo****opekarno**

v Borevih pri Križevcih, okraj Ljutomer.

Kupci se vabijo, naj se zglasijo pri mestnem uradu v Radgoni, potem si lahko opekarno ogledajo pod vodstvom ravnatelja. Kupni pogoji so na razpolago pri mestnem uradu v Radgoni. 823

Tehničnega dopisnika

za dopisovanje v slovenskem (srbo-hrvatskem) in nemškem jeziku sprejme čim preje v službo Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah (Guštanj-Ravne, Koroško.) Ponudbe z navedbo točnih podatkov o dosedanjem službovanju in o jezikovni in strokovni usposobljenosti ponudnikov naj se vpošljejo ravnateljstvu do 15. februarja 1920; prilože naj se prepisi izpričeval. 816

Tehničar

traži vodilno mesto kod velikog industrijskog poduzeća gradjeve ili strojne struke. Velika praksa u gradnji i saobraćaju parnih i električnih željeznica i uspijela u radionicama. Vjest komercijalnoj službi Dobar organizator. Govori više jezika. Nastao za 2 do 3 mjeseca. Ponude pod „Elektro-stroj 788“ na u ravu Slov. Naroda.

Sladna kava

znanka

„Vardar“

v zavrtkih po 1/2 in 1/3 kg

Tovarna:

JOVO GIGOVIC, Nova Gradiska,

Zaloga za Slovenijo.

Podružica Jovo Gigović,

Maribor, Glavni trg 21.

Cigaretni papir

i tuljci za cigarete na veliko!

GOLUB SAMUM CLUB EXTRABIS FLOR BELMONTE TABU RIZ CASINO ALMULY SUBLIME

Prodaje sa skladišta samo na veliko:

Čirilometodska

naklad. knjižara; papirnica d. d.

Zagreb, Preradovićev trg br. 4.

U vašem je interesu nabava

cigaretnog papira iz vrela.

Cijenici na zahtjev franko!

Anton Martinc

bančni uradnik

Antonija Martinc roj. Rožič

poročena

Ljubljana, dne 31. januarja 1920.

Specijalna krojačnica za dame in gospode po najnovijih modelih

S. Potočnik, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. nad.

Za dame in gospode moderno opremljeni modni salon prve vrste. Za naročila, ki prinesejo blago, leta posrežba. Obratovanje moderniziranje oblik, izdelovanje uniform.

Uradnike in uradnice

sprejme velika zavarovalnica. Pismene ponudbe s prepisi spričeval na upravo pod „Stalno št. 100/850“.

Trgovino

z mešanim blagom ali specerijo, ozi. tudi prazne trgovske prostore s primernim stanovanjem v prometnem kraju Slovenije išče v najem ali nakup rešen trgovca. Dopisi pod „Selitev maj 1920“. Naslov reflektanta pove upravništvo „Slovenskega Naroda“ 859

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem s 15. januarjem 1920 prevzel staro renomirano veletrgovino Oskar Reitterjevo v Slovenjemgradu, katero bodem vodil v istem velikem obsegu kakor moj prednik.

Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bode omogočala cenj. odjemalcem v vsakem oziru ustrezati.

Posebno važnost bodem polagal na solidno, prijazno, točno in hitro postrežbo.

Imel bodem vedno veliko izbiro manufakturnega in specrijskega blaga, kakor tudi železnine, katero bodem oddajal na debelo in drobno.

Kupujem vse deželne pridelke in plačujem najvišje cene.

Za obilen obisk se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Alojzij Dular.**Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani**

namerava zgraditi v Ljubljani na stavbišču ob Aleksandrovi cesti nasproti Narodnega gledališča uradno poslopje in razpisuje v svrhu pridobitve stavbenih načrtov

javen natečaj

z omejitvijo na udeležbo arhitektov, ki prebivajo v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev ali pa prebivajo v inozemstvu, morajo pa biti jugoslovanske narodnosti.

Določa se, da je osnutek v smislu razpisnega programa in pogojev izdelati v skicah v merilu 1:200.

Doba izročitve osnutkov določena je do 12. ure popoldne 31. marca 1920 na naslov: „Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, Knašljeva ulica št. 13“ v zapечатenih ovojih, označenih z geslom v smislu razpisanih pogojev.

V presojevalno komisijo izvoljeni so sledeči:

Ing. A. Kilar, gradb. direktor za Slovenijo, kot predsednik.
Arh. Jan Duffe, mest. gradb. nadsvetnik v p., kot podpredsednik.
Ing. J. Feerster, profesor obrtne šole, kot član komisije.
Ing. M. Pirnat, dvorni svetnik.
Ing. M. Prelovšek, mest. gradb. nadsvetnik.
Ing. S. Radnal, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe.
Dr. M. Zarnik, mag. direktor.

Vsi stanujoči v Ljubljani.

Za osnutke, ki jih bo presojevalna komisija spoznala za najboljše, so sledeče nagrade:

I. darilo v znesku K 10.000.—

II. „ „ „ 6.000.—

III. „ „ „ 4.000.— (jugoslov. kron)

in poleg tega še nadaljni dve nagradi, vsaka po K 2000.— za eventualni nakup dveh osnutkov, katera sicer nista bila odlikovana, vendar pa od presojevalne komisije v nakup priporočena.

Za izgotovitev konkurenčnih osnutkov potrebni pripomočki, razpisni pogoji in drugi podatki se dobivajo poštne prosto pri Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani, Knašljeva ulica št. 13.

Ljubljana, dne 30. prosinca 1920.

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin.

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Barvila za oblike „TEKLA“. Pravi praški. Čistila za stannike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROZNI PRAŠEK“ najbolje sredstvo za negovanje polti. Precizno dobro sredstvo proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesionirana zaloga strupov. Naredite si in berite

„CELERITAS“

Jugoslavensko otpremničko importno i eksportno d. d.
Ilica br. 82 ZAGREB Telef. 6—45

Podružnice: ZEMUN, SARAJEVO, MARIBOR, WIEN, Gonzagag, 16.

PRIMA:

sve zbirne i vagonске otpreme iz Nemačke Austrije za cijelu Jugoslaviju i obratno.

ZBIRNI PROMET:

Wien—Zagreb, Zagreb—Zemun—Beograd, Novisad.

Wien—Zagreb, Zagreb—Sarajevo—Mostar.

10841

KUPUJE I PRODAJE:

sve vrste robe na vlastiti račun kao što i u komisiju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolžniška glavica 20.000.000.— kron.

Stribarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 2.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE